

Centrum pre deti a rodiny Remetské Hámre
Remetské Hámre 31, 072 41

Program centra pre deti a rodiny

Remetské Hámre

2024

OBSAH

OBSAH	2
1.a) Kontaktná adresa a ďalšie kontaktné údaje centra	3
1.b) Miesta vykonávania opatrení – pobytová forma.....	4
Vykonávania opatrení – ambulantnou formou	5
1.c) Účel centra podľa § 45 ods. 1 zákona	5
1.d) Druh vykonávaných opatrení centra	6
1.e) Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona.....	6
1.f) Opis cieľovej skupiny centra	8
1.g) Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre	10
1.h) Celkový počet miest v centre – opatrenia pobytovou formou	11
1.i) Opis vnútorných a vonkajších priestorov centra - opatrenia pobytovou formou.....	12
1.j) Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest, vzdelanie	16
1.k) Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra	19
1.l) Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami.....	20
1.m) Plánovanie a poskytovanie odbornej pomoci tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu.....	25
1.n) Plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách .	25
1.o) Príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.....	27
1.p) Uvedenie rozsahu hodín - vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou	31
1.q) Tvorba a vyhodnocovanie čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou.	31
1.r) Podmienky pre záujmovú, športovú, kultúrnu a rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery	34
1.s) Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre	35
1.t) Zabezpečovanie školskej dochádzky a prípravy na povolanie	36
1.u) Práva dieťaťa alebo PFO, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre.....	37
1.v) Povinnosti dieťaťa alebo PFO, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre.....	39
1.w) Výchovné prostriedky, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností.....	41
1.x) Spôsob poskytovania vreckového	43
1.y) Opis postupu v rizikových situáciách	45

Úvod

Uvedený materiál bol vypracovaný pre realizáciu zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z.z.“).

Špecifickým cieľom tohto materiálu je výkon odborných činností a programov zameraných na prácu s cieľovou skupinou v jej prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, ako aj na rozvoj a profesionalizáciu sociálnej práce a výkonu psychologických činností. V materiáli sú uvedené náležitosti programu centra pre deti a rodiny v zmysle Vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č.103/2018 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia uvedeného zákona (ďalej len „vyhláška č.103/2018 Z.z.“).

1.a) Kontaktná adresa a ďalšie kontaktné údaje centra

Názov	Centrum pre deti a rodiny Remetské Hámre
Sídlo	Remetské Hámre 31, 072 41
Kraj	Košický
IČO	17071054
DIČ	2020956388
Štatutárny zástupca	riaditeľ/ka centra
Webová stránka	www.centrumhamre.sk

	Telefón	E-mail
Všeobecný kontakt	+421 56 6595390	centrumhamre@centrumhamre.sk
24-hodinová pohotovostná služba (umiestňovanie)	+421 905 544 458	socialne.remetskehamre@ded.gov.sk
Riaditeľ	+421 905 974 990 +421 56 6982360	riaditel.remetskehamre@ded.gov.sk
Vedúci úseku ekonomicko- prevádzkového	+421 905 997 109	centrumhamre@centrumhamre.sk
Ekonomickí zamestnanci	+421 56 6982361	centrumhamre@centrumhamre.sk
Správca, hospodár	+421 917 470389	centrumhamre@centrumhamre.sk
Vedúca úseku starostlivosti	+421 905 545982	centrumhamre@centrumhamre.sk
Koordinátor CPPR /soc.pracovník	+421 907 287 237	socialne.remetskehamre@ded.gov.sk
Sociálni pracovníci	+421 56 6595390	socialne.remetskehamre@ded.gov.sk
Sociálni pracovníci – koordinátori SRK	+421 56 6595390 +421 908 183 147 +421 907 779 023	socialne.remetskehamre@ded.gov.sk
Psychológovia	+421 56 6595390 +421 918 249140	
Špeciálny pedagóg	+421 56 6595390	

1.b) Miesta vykonávania opatrení – pobytová forma

Typ miesta	Označenie	Adresa	Kapacita miest	Telefón
Kmeňová budova	KB - administratíva	Remetské Hámre 31, 072 41	1	+421 56 6595390
	+CPPR			
	+priestor pre 1 MD			
Rodinné domy	RD/ SUS – SS	Remetské Hámre 133, 072 41	10	+421 56 6595360
	RD/ SUS - ŠSS administratíva	Remetské Hámre 322, 072 41	8	+421 918 249 139 +421 918 249 140
	RD/ SUS -ŠSS	Remetské Hámre 321, 072 41	8	+421 56 6884034
	RD/ SUS -ŠSS	Sobrance, Ul. Švermova 33,073 01	8	+421 56 6523247
	RD/ SUS -SS	Sobrance, Ul. Štúrova 37, 073 01	10	+421 905 808 760
	RD/ SUS -ŠSS s DP	Koromľa 28, 072 62	8	+421 56 6593265

Sieť profesionál. náhradných rodín	PNR -v počte 11 (z toho 1 úväzok PNR pilot)	Vykonávanie opatrení - v mieste trvalého bydliska PNR v okresoch – Sobrance Michalovce	20	
Samostatná skupina pre mladých dospelých	pri RD/SUS-ŠSS	Koromľa 28, 072 62	4	

Vykonávania opatrení – ambulantnou formou

Ambulantné pracovisko – mimo centra (ambulantná a terénna práca)	Ambulancia	Sobrance, Kúpeľska 66 073 01	1 –soc. prac. 1 –psychológ	+421 918 541 049

1.c) Účel centra podľa § 45 ods. 1 zákona

Centrum pre deti a rodiny (ďalej len centrum“) podľa § 45 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z.z. je zariadenie zriadené na účel vykonávania opatrení:

- **pobytovou formou pre dieťa na základe rozhodnutia súdu**

a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),

- **ambulantnou formou alebo terénnou formou**

b) výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d), výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),

c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania

1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

1.d) Druh vykonávaných opatrení centra

Centrum vykonáva opatrenia

- pobytové opatrenia na základe rozhodnutia súdu
- pobytové opatrenia na základe dohody
 - s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa /„dobrovoľný pobyt pre dieťa“/
 - plnoletou fyzickou osobou, ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa,
- ambulantnou alebo terénnou formou
- iné opatrenia – na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa (podľa §45, ods.1, písm. c)

1.e) Forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona

Centrum vykonáva opatrenia podľa účelu, na ktorý bolo zriadené,

- a) pobytovou formou
- b) ambulantnou formou,
- c) terénnou formou,

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre:

a) dieťa na základe:

- **dohody** s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa /„dobrovoľný pobyt pre dieťa“/
- požiadania dieťaťa
- **rozhodnutia súdu o /„pobytové opatrenie súdu“/:**
 - nariadení ústavnej starostlivosti,
 - nariadení neodkladného opatrenia,
 - uložení výchovného opatrenia,

b) plnoletú fyzickú osobu:

ktorou je mladý dospelý, po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa,

Pobytové opatrenia súdu sa v centre vykonávajú v:

- **profesionálnej náhradnej rodine**, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je profesionálny náhradný rodič vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom,
- **samostatne usporiadaných skupinách** zriadených v rodinných domoch, so samostatným stravovaním, hospodárením a vyčleneným rozpočtom, s ustanoveným počtom detí a mladých dospelých,
 - **špecializovaných samostatných skupinách pre deti s postihnutím - s opatrovateľskou starostlivosťou**, - prijímame deti ŤZP, s kombináciou postihnutia /telesné, mentálne, zmyslové/ imobilné, variant C.

- **špecializovanej samostatnej skupine pre deti s duševnou poruchou** – na základe lekárskeho posudku - variant C, deti mobilné - bez závažných porúch správania.

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum prijíma dieťa na dobrovoľný pobyt, ak to umožňuje kapacita centra a ak je to vhodné a účelné, zaradí dieťa do samostatne usporiadanej skupiny.

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou pre:

a) dieťa

- na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“) o uložení ambulantného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
- na požiadanie dieťaťa,

b) plnoletú fyzickú osobu podľa § 44a - poskytovanie sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom

c) rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,

d) mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti.

Podľa zamerania centra - centrum vykonáva opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou:

- **§ 73 ods. 6 písm. a)** vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti (orgánom SPODaSK) nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa
- vykonávanie opatrení odbornou metódou - Stretnutie rodinného kruhu (SRK) na základe odporúčania príslušného orgánu SPODaSK – zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie rodičov, ďalších príbuzných a iných osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny
- **§ 73 ods. 6 písm. b)** vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa:
 - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii - § 11 ods. 3) písm. b) bod 1
 - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa - § 11 ods. 3 písm. b) bod 2

- odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch - § 11 ods. 3 písm. a), písm. b) bod 3
- odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - § 11 ods. 3 písm. b) bod 4
- odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny - §11 ods.3 písm. b) bod 5
- poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách - § 11 ods. 3 písm. d)
- vykonávanie opatrení odbornou metódou - Stretnutie rodinného kruhu (SRK) na základe odporúčania príslušného orgánu SPODaSK - §11 ods.3 písm. b) bod 5
- **§ 73 ods 6 písm c)** vykonávanie ambulantných výchovných opatrení
 - uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulantnej starostlivosti - § 12 ods. 1 písm. b)
 - uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe - § 12 ods. 1 písm. d)
 - uloženie maloletému dieťaťu alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu - § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine
 - vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovné opatrenie - § 37 ods. 4 zákona o rodine
- **§73 ods 6 písm. d)** vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1 - poskytovanie sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom
- **§73 ods 6 písm. e)** poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti .

1.f) Opis cieľovej skupiny centra

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre:

- **dieťa na základe:**
 - dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
 - požiadania dieťaťa,
 - rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia, o uložení výchovného opatrenia.

Vek: od 0 do 18 rokov, prioritne v pôsobnosti okresu Sobrance.

- **plnoletú fyzickú osobu ktorou je:**
 - mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa - na základe dohody.
- Vek:** od 18 do 25 rokov, najviac predĺženie o 24 mesiacov, ak sa sústavne pripravuje na povolanie,

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre vyšpecifikované skupiny:

1. Samostatne usporiadaná skupina

– pre deti vo veku od 0 – 18 rokov, na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o neodkladnom opatrení, o uložení výchovného opatrenia, alebo na základe dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne o dieťa stará.

Najčastejším dôvodom umiestnenia takýchto detí je, ak rodičia nedokážu zabezpečiť ich starostlivosť z rôznych sociálnych príčin, pričom sprievodnými javmi je najmä rozpad rodiny, nevládnutie výchovných problémov dieťaťa bez vážnejších sprievodných porúch správania, celkové zanedbávanie, deti rodičov vo výkone trestu, alebo vážne zdravotné problémy rodičov, pre ktoré nedokážu zabezpečiť starostlivosť dieťaťa.

– plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti, ktorí v súlade s plánom osamostatnenia sa a na základe dohody s riaditeľom CDR, prechádzajú do samostatnej skupiny pre mladých dospelých. Ide o MD vo veku od 18 do 25, najviac predĺženie o 24 mesiacov, ak sa sústavne pripravuje na povolanie.

Mladý dospelý ŤZP, ktorý nie je schopný osamostatnenia sa, naďalej zostáva v špecializovanej samostatnej skupine, do premiestnenia do DSS alebo iného typu zariadenia.

1. Špecializovaná samostatná skupina pre deti s duševnými poruchami

– ide o deti s mentálnou retardáciou ťažkého stupňa, s pridruženými inými psychiatrickými diagnózami, so zameraním na Dg. PAS – poruchy autistického spektra (detský autizmus).

Ide o deti ktoré sú mobilné, so vzdelávacím variantom C.

Tieto deti majú spravidla pridružené poruchy správania vyplývajúce z ich diagnózy, obmedzená schopnosť socializácie, bez závažných porúch správania. Deti nie sú schopné úplného osamostatnenia sa v dospelosti. Jedná sa o deti s perspektívou následnej starostlivosti v systéme sociálnych služieb.

2. Špecializovaná samostatná skupina pre deti s postihnutím - s opatrovateľskou starostlivosťou

– ide o deti ŤZP, s kombináciou postihnutia / telesné, mentálne, zmyslové /. V tejto skupine **umiestňujeme deti imobilné, so vzdelávacím variantom C.**

3. Špecializovaná samostatná skupina pre deti s postihnutím - s opatrovateľskou starostlivosťou – so zameraním na Dg. Downov syndróm

V tejto skupine postupne **umiestňujeme deti mobilné, so vzdelávacím variantom C.**

Tieto deti tiež majú spravidla pridružené poruchy správania vyplývajúce z obmedzenej schopnosti socializácie. Nie sú schopné úplného osamostatnenia sa v dospelosti. Jedná sa o deti s perspektívou následnej starostlivosti v systéme sociálnych služieb.

Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou pre dieťa na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa /“dobrovoľný pobyt pre dieťa“/ po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum prijíma dieťa na dobrovoľný pobyt, ak to umožňuje kapacita centra a zaradi dieťa do samostatne usporiadanej skupiny, ak je to pre toto dieťa a pre deti, ktorým je poskytovaná starostlivosť v samostatne usporiadanej skupiny vhodné a účelné.

Občianstvo - centrum vykonáva opatrenia podľa tohto programu pre občanov SR.

Región: - prioritne v pôsobnosti okresu Sobrance

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou pre:

- **dieťa**
 - na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa,
 - na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“) o uložení ambulantného výchovného opatrenia, a ak je to účelom ambulantného výchovného opatrenia, tak aj pre rodiča dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,
 - na požiadanie dieťaťa,

- **pľnoletú fyzickú osobu podľa § 44a** - poskytovanie sociálneho poradenstva alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom
- **rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa,**
- **mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti.**

Opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou sa v centre vykonávajú po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou prioritne v pôsobnosti okresu Sobrance.

1.g) Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre

Centrum je zariadenie zriadené na účel vykonávania opatrení na základe rozhodnutia súdu - **/pobytové opatrenie súdu/** v zmysle § 45 ods. 1 písm. a), v rámci ktorého sa vykonávajú opatrenia aj v:

- **špecializovanej samostatnej skupine /SUS -ŠSS/ pre deti so zdravotným postihnutím s opatrovateľskou starostlivosťou** - nie s ošetrovateľskou starostlivosťou, na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu.
 - Kontraindikácia /neposkytuje sa/ – ak zdravotný stav dieťaťa vyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť, alebo dispensarizáciu /pravidelne lekársky sledované/ v špecializovaných zdravotníckych zariadeniach, vzdialených od centra viac ako 50 km.

- špecializovanej samostatnej skupine /SUS -ŠSS/ pre deti s duševnou poruchou – na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu.

Centrum nevykonáva opatrenia pre deti:

- so závažnými poruchami správania,
- s poruchami správania v dôsledku rôznych typov závislosti,
- týrané alebo sexuálne zneužívané dieťa (CAN),
- alebo dôvody v súvislosti s trestnou činnosťou.

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre pre dieťa na základe dohody /pobytovou, ambulantnou, terénnou formou/:

- Ak rodič dieťaťa alebo osoba, ktorá sa osobne o dieťa stará, sa nedohodnú na základe písomnej dohody s centrom, na podmienkach vykonávania opatrení ambulantnou, alebo terénnou formou, alebo na dobrovoľný pobyt dieťaťa,
- dieťa, mladý dospelý, rodič alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa je pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových (psychotropných) látok, drogová závislosť,
- akútne infekčné ochorenia klienta,
- dekompenzácia psychického stavu /akútne stav u psychiatrického klienta/,
- agresivita a iné, čo by ovplyvňovalo spoluprácu v rámci plánovaných aktivít.
- Centrum so súhlasom orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately skončí vykonávanie opatrení, ak rodič dieťaťa, osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, dieťa alebo plnoletá fyzická osoba nespolupracuje s centrom.

1.h) Celkový počet miest v centre – opatrenia pobytovou formou

Miesta vykonávania opatrení pobytovou formou		Schválená kapacita – počet miest - 77	
		Od 01.10.2023	
		počet	kapacita
Profesionálne náhradné rodiny /vlastné bytové priestory/		11 (z toho 1 PNR pilot)	20
Samostatne usporiadané skupiny	SUS - SS	2 x RD	2 x 10 = 20
	SUS - ŠSS	3 x RD	3 x 8 = 24
	SUS – ŠSS s DP	1 x RD	1 x 8 = 8

Ďalšie priestory:

Samostatne usporiadaná skupina – samostatná skupina pre mladých dospelých	5	5

1.i) Opis vnútorných a vonkajších priestorov centra - opatrenia pobytovou formou

Rodinný dom - Samostatne usporiadaná skupina č.1, kapacita miest -10

Rodinný dom sa nachádza v obci Remetské Hámre č. 133, s prístupom po miestnej komunikácii. Pri dome sa nachádza parkovisko, ohraničený priestor pre komunálny odpad, altánok, ktorý slúži na posekanie vo voľných chvíľach, v letných mesiacoch aj pre návštevy detí na zachovanie súkromia. Rodinný dom je obklopený záhradou s množstvom zelene a ovocnými stromami, veľkým dvorom s detským ihriskom, preliezačkami a hojdačkami pre šport a zábavu detí.

Opis vnútorných priestorov

Rodinný dom je dvojpodlažný, podpivničený.

Suterén tvorí chodba - šatník, práčovňa s automatickou práčkou a vaňou, sklady, kotolňa s ohrievačom vody, schodisko a letná spoločenská izba (17,75 m²). Táto miestnosť slúži aj pre návštevy detí na zachovanie súkromia v zimných mesiacoch a v prípade nepriaznivého počasia. Sklad čistiacich prostriedkov je uzamykateľný a neprístupný deťom.

Prvé nadzemné podlažie tvorí chodba, izba vychovávateľov, spoločenská izba pre deti (22,16 m²) vybavená obývacou stenou, stolom, stoličkami, sedacou súpravou, televízorom a kuchyňa. Na osobnú hygienu slúži kúpeľňa a WC pre deti a WC s tečúcou teplou a studenou vodou so sprchou pre zamestnancov.

Druhé nadzemné podlažie tvoria 4 izby – spálne pre deti (66,46 m²). Spálne detí sú vybavené váľandami a to: 1. izba – 3, 2. izba – 4, 3. izba – 2 4. izba - 1, skriňami, písacími stolíkmi, stolom a stoličkami, poličkami. Každé dieťa má svoju posteľ, skriňu, písací stolík a stoličku. Steny izieb sú ošetrené maľbou, podlahy sú z PVC. Pre zútulnenie izieb na váľandách sú poťahy, na oknách záclony a na podlahe koberec.

V kúpeľni je sprchovací kút so zat'ahovacími dverami z neprehľadného plexiskla pre zachovanie súkromia, obklad stien a podlaha sú keramické. WC je samostatné, podlaha a obklady stien sú keramické.

Hygienické priestory a WC sú samostatné pre chlapcov a pre dievčatá, sú uzamykateľné.

Rodinný dom – Špecializovaná samostatná skupina pre deti s postihnutím č. 2, kapacita miest - 8

Rodinný dom – novostavba, bol postavený v obci Remetské Hámre č. 322 s prístupom k miestnej komunikácii, s rodinným domom – samostatne usporiadanou skupinou č. 1 má spoločný dvor a priestranstvo.

Opis vnútorných priestorov

Rodinný dom je jednopodlažný s 2 samostatnými vchodmi.

Prvý vchod slúži pre deti a zamestnancov 2. Samostatne usporiadanej skupiny a druhý vchod je pre administratívnych pracovníkov a návštevy pre deti.

Prízemie tvorí: **1. vchod** so zvetrím, predsieň - šatník, WC, sklad – komora, chodba, kotolňa s kotlom na plyn, plynový ohrievač vody, kuchyňa, jedáleň (10,04 m²), obývací izba

(26,51 m²), izba vychovávateľov, kúpeľňa, sklad , 4 izby deti – spálne (48,02 m²) a krytá terasa. Sklad čistiacich prostriedkov je uzamykateľný a neprístupný deťom.

Spoločenská izba pre deti a jedáleň sú vybavené: obývacou stenou, stolom, stoličkami, sedacou súpravou. Na osobnú hygienu slúži kúpeľňa a WC pre deti a WC s tečúcou teplou a studenou vodou so sprchou pre zamestnancov.

Spálne deti sú vybavené váľandami a to : 1. izba -3, 2. izba – 3, 3. izba – 2, 4. izba - 2, skriňami, písacími stolíkmi, stolom a stoličkami, poličkami. Každé dieťa má svoju posteľ, skriňu, písací stolík a stoličku. Steny izieb sú ošetrené maľbou, podlahy sú z PVC. Pre zútulnenie izieb na váľandách sú poťahy, na oknách záclony a na podlahe koberec.

Izba vychovávateľov je vybavená skriňou, písacím stolíkom a stoličkou.

Krytá terasa (23,11 m²) slúži na oddych pri rôznych hrách, spoločné posedenie. Je vybavená stolom a stoličkami.

V kúpeľni je sprchovací kút so zaťahovacími dverami z neprehľadného plexiskla pre zachovanie súkromia, obklad stien a podlaha sú keramické. WC je samostatné, podlaha a obklady stien sú keramické.

Hygienické priestory a WC sú samostatné pre chlapcov a pre dievčatá, sú uzamykateľné.

2. vchod slúži pre administratívnych pracovníkov, návštevy pre deti.

Pozostáva z týchto miestností: zátverie, chodba, kuchynka, miestnosť pre návštevy deti, na zachovanie súkromia, WC - 2 /pre návštevu a pre zamestnancov/, kúpeľňa, kancelárie - 4.

Krytá terasa je spoločná pre obidva priestory rodinného domu.

Rodinný dom – Špecializovaná samostatná skupina pre deti s postihnutím č. 3, **kapacita miest - 8**

Rodinný dom, ktorý sa vytvoril rekonštrukciou z hlavnej budovy CDR v obci Remetské Hámre č. 323, s prístupom po miestnej komunikácii. Pri dome sa nachádza trávnatý priestranný dvor s množstvom zelene, altánok z dreva a betónová plocha na oddych a relax deti na vozíčku.

Opis vnútorných priestorov

Rodinný dom je jednopodlažný s plošinou a výtťahom pre imobilných.

Suterén tvorí schodisko so schodolezom, chodby, miestnosť archívu – 2x, sklady, spoločenská miestnosť pre návštevy deti na zachovanie súkromia.

Prízemie tvorí vstup s chodbou, 3 izby deti - spálne (125,6 m²), vybavené polohovateľnými elektricky ovládateľnými posteľami a to : 1. izba – 3, 2. izba -2, 3. izba - 3, skriňami, stolíkmi na prebaľovanie deti, stolom so stoličkami. Každé dieťa má svoju posteľ, skriňu a stoličku. Steny izieb sú ošetrené maľbou, podlahy sú z PVC. Pre zútulnenie izieb na váľandách sú poťahy, na oknách záclony a na podlahe koberec.

Izba vychovávateľov je vybavená skriňou, písacím stolíkom a stoličkou, pohovkou, skrinkou na lieky.

V rodinnom dome sa nachádza izba pre prácu s deťmi, kuchyňa s komorou, kúpeľňa s WC pre imobilných, sprcha a vaňa majú závesy na zachovanie súkromia - podlaha a steny sú obložené keramickým obkladom, sklady – sklad na použité plienky. Sklad na čistiace prostriedky je uzamykateľný, mimo dosahu deti.

Rodinný dom má relaxačnú miestnosť, ktorú, využívajú zamestnanci centra pri práci s deťmi.

Rodinný dom – Špecializovaná samostatná skupina pre deti s postihnutím č. 4, **kapacita miest - 8**

Rodinný dom sa nachádza v Sobranciach, ul. Švermova č. 33 s prístupom po miestnej komunikácii. Pri dome sa nachádza priestranný dvor, detské mini ihrisko s preliezačkami a hojdačkami, skleník, kde pestujú zeleninu pre potreby skupiny na spestrenie stravy, altánok, ktorý slúži na posekanie vo voľných chvíľach, v letných mesiacoch aj pre návštevy detí na zachovanie súkromia. Tento rodinný dom je obklopený záhradou s množstvom zelene a ovocnými stromami.

Opis vnútorných priestorov

Rodinný dom je dvojpodlažný s výťahom pre imobilných. Prízemie tvorí závetrie a rampa, vstupná hala, jedáleň, kuchyňa, izba vychovávateľov vybavená skriňami, písacím stolíkom, stoličkami a váľandou, kúpeľňa s WC pre zamestnancov, WC pre imobilných, práčovňa s automatickou práčkou a sušičkou, sklady, kotolňa s ohrievačom vody, schodisko a výťah pre imobilných, tvorivá dielňa pre deti a sklad náradia- 2x s prístupom z vonkajšieho areálu.

Sklad čistiacich prostriedkov je uzamykateľný a neprístupný deťom.

Podlažie tvorí chodba so schodiskom, obývací hala, ktorá slúži ako návštevná miestnosť pre návštevy detí, na zachovanie súkromia počas zimných mesiacov a nepriaznivého počasia.

3 izby detí – spálne (66,5 m²) vybavené váľandami a to: 1. izba – 2, 2. izba – 2, 3. izba - 4, skriňami, písacími stolíkmi, stolom a stoličkami, poličkami. Každé dieťa má svoju posteľ, skriňu, písací stolík a stoličku. Steny izieb sú ošetrené maľbou, podlahy sú z PVC. Pre zútulnenie izieb na váľandách sú poťahy, na oknách záclony a na podlahe koberec. WC pre imobilných – 2x, pre dievčatá a pre chlapcov. Podlaha a obklady stien sú keramické. Kúpeľňa – 2x, taktiež pre dievčatá a pre chlapcov na zachovanie súkromia, podlaha a obklady stien sú keramické.

Na podlaží sa nachádza aj loggia.

Rodinný dom –Samostatne usporiadaná skupina č. 5, **kapacita miest - 10**

Rodinný dom je situovaný v Sobranciach, ul. Štúrova č. 37 s prístupom po miestnej komunikácii. K domu patria 2 samostatné prízemné budovy: - dom športu a relaxu, ktorý pozostáva z 1 miestnosti a tvorivej dielne, ktorá pozostáva z 1 miestnosti a skladu. Obidve budovy majú samostatné vstupy.

Rodinný dom je vybavený dvorom, skleníkom, kde pestujú zeleninu, učia tým deti pracovným návykom a zručnostiam, záhradou a priestorom pre šport s vlastným mini ihriskom. V záhrade domu je množstvo ovocných stromov. Pri skleníku je drevený stôl a stoličky na oddych po práci.

Opis vnútorných priestorov

Rodinný dom je dvojpodlažný, podpivničený,

Suterén tvorí chodba - šatník, práčovňa s automatickou práčkou a vaňou, sklady, kotolňa s ohrievačom vody, schodisko. Sklad čistiacich prostriedkov je uzamykateľný a neprístupný deťom.

Prvé nadzemné podlažie tvorí vstupná chodba, kuchyňa, spoločenská izba pre deti (28,03 m²) vybavená obývacou stenou, stolom, stoličkami, sedacou súpravou, WC, sprcha a terasa. Spoločenská izba slúži aj ako návštevná miestnosť pre návštevy detí, na zachovanie súkromia.

Medzi podlažie tvorí chodba so schodiskom, izba vychovávateľa vybavená skriňou, písacím stolíkom a stoličkou, izba deti - spálňa (18,53 m²) vybavená posteľami- 2, skriňami, písacím stolíkom, stoličkami

Druhé nadzemné podlažie tvoria 3 izby – spálne pre deti (40,57 m²), chodba so schodiskom, kúpeľňa, sklad, loggia. Spálne deti sú vybavené váľandami a to: 1. izba – 3, 2. izba – 3, 3. izba - 2, skriňami, písacími stolíkmi, stolom a stoličkami, poličkami. Každé dieťa má svoju posteľ, skriňu, písací stolík a stoličku. Steny izieb sú ošetrené maľbou, podlahy sú z PVC. Pre zútulnenie izieb na váľandách sú poťahy, na oknách záclony a na podlahe koberec.

V kúpeľni je sprchovací kút so zaťahovacími dverami z neprehľadného plexiskla pre zachovanie súkromia, keramický obklad stien aj podlaha je keramická. WC je samostatné, podlaha a obklady stien sú keramické. Hygienické priestory a WC sú samostatné pre chlapcov a pre dievčatá, sú uzamykateľné.

Rodinný dom – Špecializovaná samostatná skupina pre deti s duševnými poruchami č. 6, kapacita miest - 8

Rodinný dom sa nachádza v Koromli č. 28 s prístupom po miestnej komunikácii. Pri dome sa nachádza priestranný dvor, byt pre 2 matky s deťmi – vytvorené v samostatnej budove, garáž, tvorivá dielňa pre deti, altánok, ktorý slúži na posedenie vo voľných chvíľach, v letných mesiacoch aj pre návštevy deti na zachovanie súkromia. Tento rodinný dom je obklopený záhradou s množstvom zelene a ovocnými stromami.

Opis vnútorných priestorov - rodinný dom je dvojpodlažný.

Prízemie tvorí závetrie – vonkajšie schodisko, chodba, schodisko, kuchyňa - jedáleň, izba vychovávateľov vybavená skriňami, písacím stolíkom, stoličkami a váľandou, obývacia izba, ktorá slúži ako návštevná miestnosť pre návštevy deti, WC, kúpeľňa s WC pre zamestnancov, práčovňa, sušiareň a kotolňa, sklad. Sklad čistiacich prostriedkov je uzamykateľný a neprístupný deťom.

Podlažie tvorí schodisko, chodba, 3 izby deti – spálne (60,9 m²) vybavené váľandami a to: 1. izba – 3, 2. izba – 2, 3. izba - 3, skriňami, písacími stolíkmi, stolom a stoličkami, poličkami. Každé dieťa má svoju posteľ, skriňu, písací stolík a stoličku. Steny izieb sú ošetrené maľbou, podlahy sú z PVC. Pre zútulnenie izieb na váľandách sú poťahy, na oknách záclony a na podlahe koberec. Kúpeľňa s WC – 2x, pre dievčatá a pre chlapcov zvlášť na zachovanie súkromia, podlaha a obklady stien sú keramické.

Rodinný dom – Samostatná skupina pre mladých dospelých tvorí chodba - šatník, kuchyňa – izba 2x (31,0 m²), spálňa – 2x (18,6 m²) je vybavená 2 váľandami, skriňou, stolom a stoličkami, kúpeľňa s WC – 2x, podlaha a steny kúpeľne majú keramický obklad, kotolňa, sklad. Kúpeľne a sklady sú uzamykateľné.

Súčasťou centra je administratívna budova s **Centrom podpory profesionálnych rodičov/CPPR/ a priestor pre mladého dospelého.**

CPPR tvorí: kancelária-4, miestnosť pre prácu s profesionálnymi náhradnými rodičmi, kuchynka, WC pre imobilných, zariadenie osobnej hygieny.

Byt mladého dospelého tvorí: vstupná predsieň, ekonomat, kuchyňa, izba- spálňa, kde sa nachádza posteľ, obývacia stena, stôl a stolička, hygienické zariadenie – WC, sprcha, umývadlo.

1.j) Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest, vzdelanie

Počet úväzkov: 75

Pracovná pozícia	Počet úväzkov	Vzdelanie

Riaditeľ/ka centra	1	VŠ II. stupňa v príslušnom odbore

Odborný tím centra

Vedúca úseku starostlivosti o deti	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
Sociálny pracovník	3	4 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
Sociálny pracovník-koordinátor SRK	2	2 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
Psychológ	2	2 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
Špeciálny pedagóg	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore

Odborný tím Centra podpory profesionálnych rodičov

Koordinátor –sociálny pracovník	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
Sociálny pracovník	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
Psychológ	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
Profesionálny náhradný rodič	11	8 - ÚSO 1 - VŠ I. stupňa 2 - VŠ II. stupňa

Úsek starostlivosti o deti – samostatne usporiadané skupiny

1. samostatne usporiadaná skupina	6 zamestnancov
vychovávateľ	3 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
pomocný vychovávateľ	2 - SŠ vzdelanie
pomocný vychovávateľ s EA	1 - VŠ I. stupňa v príslušnom odbore

2. špecializovaná samostatná skupina		7 zamestnancov

vychovávateľ	3	3 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
pomocný vychovávateľ	3	3 - SŠ vzdelanie
pomocný vychovávateľ s EA	1	1 - SŠ vzdelanie

3. špecializovaná samostatná skupina		7 zamestnancov

vychovávateľ	2	2 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
pomocný vychovávateľ	4	1 - VŠ I. stupňa 3 - SŠ vzdelanie
pomocný vychovávateľ s EA	1	1 - SŠ vzdelanie

4. špecializovaná samostatná skupina		7 zamestnancov

vychovávateľ	3	3 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
pomocný vychovávateľ	3	3 - SŠ vzdelanie
pomocný vychovávateľ s EA	1	1 - SŠ vzdelanie

5. samostatne usporiadaná skupina		6 zamestnancov

vychovávateľ	3	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore 2 - VŠ I. stupňa v príslušnom odbore
pomocný vychovávateľ	2	2 - SŠ vzdelanie
pomocný vychovávateľ s EA	1	1 - VŠ I. stupňa

6. špecializovaná samostatná skupina		

vychovávateľ	3	2 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore 1 - VŠ I. stupňa v príslušnom odbore
pomocný vychovávateľ	4	1 - VŠ I. stupňa 3 - SŠ vzdelanie
pomocný vychovávateľ s EA	1	1 - VŠ I. stupňa

Ekonomicko – prevádzkový úsek	7 zamestnancov

vedúci úseku - ekonóm	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
finančný účtovník	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
mzdový účtovník	1	1 - VŠ II. stupňa
správca, hospodár	1	1 - SŠ vzdelanie
údržbár, kurič, vodič	3	2 - SŠ vzdelanie 1 - ÚS bez maturity

Ambulantná a terénna forma	2 zamestnanci

Sociálny pracovník	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore
Psychológ	1	1 - VŠ II. stupňa v príslušnom odbore

Zamestnanci priameho kontaktu

V samostatne usporiadaných skupinách výchovnú činnosť zabezpečujú 3 vychovávateľa, 2 pomocní vychovávateľa a 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou.

V 2 špecializovaných samostatných skupinách výchovnú činnosť zabezpečujú 3 vychovávateľa, 3 pomocní vychovávateľa a 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou, v 1 špecializovanej samostatnej skupine výchovnú činnosť zabezpečujú 2 vychovávateľa, 4 pomocní vychovávateľa a 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou.

Sieť profesionálnych náhradných rodín

tvoria profesionálni náhradní rodičia, ktorí poskytujú starostlivosť ustanovenému počtu detí v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je profesionálny náhradný rodič vlastníkom, spoluvlastníkom alebo nájomcom, v mieste svojho trvalého bydliska.

Odborný tím centra

Odborný tím tvoria: vedúca úseku starostlivosti o deti, sociálni pracovníci, psychológovia a špeciálny pedagóg. Podľa potreby sú na zasadnutie odborného tímu prizývaní aj ďalší kompetentní zamestnanci.

Odborný tím centra podpory profesionálnych náhradných rodičov (CPPR)

Členovia odborného tímu CPPR: sociálny pracovník/koordinátor CPPR, psychológ a sociálny pracovník. V prípade potreby sú prizývaní aj ďalší členovia odborného tímu centra, prípadne ďalší kompetentní zamestnanci.

Personálne zabezpečenie pri vykonávaní opatrení ambulantnou a terénnou formou

Vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou zabezpečujú: – 1 sociálny pracovník a 1 psychológ.

Odborné služby externých subjektov

Centrum zabezpečuje podľa potreby odborné služby aj externou formou.

Názov subjektu	Odborné služby
Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP)	• odborná psychologická a špeciálno-pedagogická diagnostika, vyšetrenie školskej zrelosti, preventívna starostlivosť, poradenstvo
Centrum špeciálnopedagogického poradenstva (CŠPP)	• odborná psychologická diagnostika, špeciálno-pedagogická diagnostika, diagnostika porúch učenia,
Ambulancia klinickej psychológie	• odborná diagnostika, psychoterapia
Logopedická ambulancia	• logopedické vedenie
Liečebno-výchovné sanatórium (LVS)	• psychologickú a psychoterapeutickú starostlivosť, výchovu a vzdelávanie MP deťom s vývinovou poruchou učenia, s poruchami aktivity a pozornosti, u ktorých ambulatná starostlivosť nevedla k náprave.

1.k) Opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra

Program centra je verejne prístupný na webovom sídle centra – www.centrumhamre.sk. Deti, rodičia a iné fyzické osoby sú s programom centra oboznámení v čase pred umiestnením dieťaťa do centra, v spolupráci centra a orgánu SPODaSK a následne aj v adaptačnej fáze po umiestnení dieťaťa. Pri ambulantnej alebo terénnej forme sú klienti oboznámení s programom centra v čase pred začatím spolupráce (pred podpísaním dohody) a následne aj počas spolupráce.

Spôsob oboznámenia s obsahom programu centra je ústnou formou, a to pri osobných návštevách centra, na prípadových konferenciách, návštevách v rodinne ako aj prostredníctvom jednotlivých inštitúcií – ÚPSVaR, obecné a mestské úrady, komunitné centrá.

S dieťaťom pri jeho prijatí pracujú zamestnanci centra – sociálny pracovník, psychológ, špeciálny pedagóg, vychovávateľ, profesionálny náhradný rodič, ktorí mu poskytujú poradenstvo o spôsobe fungovania centra, a to postupne, vzhľadom na jeho vek a rozumové schopnosti. Celý proces prijatia dieťaťa je prispôbený individuálnym potrebám a prežívaniu dieťaťa. Zamestnanci centra prístupujú k dieťaťu s rešpektovaním jeho životného príbehu, anamnézy.

Zodpovedná osoba – zodpovedný vychovávateľ skupiny.

Rodine a iným blízkym osobám detí, je poskytované informačné poradenstvo v ustanovenom rozsahu, podľa § 53, ods.7.

1.I) Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami

V rámci odborných metód sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou centrum vykonáva:

Rodinná konferencia – Stretnutie rodinného kruhu (SRK), prípadová konferencia a iné odborné metódy sociálnej práce s rodinou v spolupráci s rodičmi, príbuznými a inými blízkymi osobami a ďalšími prizvanými osobami, zástupcami obce, školy a poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a ďalšími subjektami sa podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č.305/2005 Z. z.“) realizujú ako odborné metódy v rámci vykonávania opatrení SPODaSK podľa § 11 ods.3, písm.b), § 44a, § 73 ods.6 písm. a) zákona č.305/2005 Z. z.

- SRK realizuje certifikovaný koordinátor/facilitátor SRK/odborný zamestnanec, ktorý absolvoval vzdelávanie akreditované ministerstvom školstva, na vykonávanie RK/SRK/PK ako zamestnanec centra pre deti a rodiny (ďalej len centra), ktoré podľa zverejneného programu centra vykonáva metódu SRK. Koordinátor je oprávnený vykonať SRK v troch prípadoch:

I. NA ODPORÚČANIE orgánu SPODaSK ako súčasť odborných metód vykonávaných pre dieťa z prirodzeného alebo náhradného prostredia terénnou formou CDR podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 až 5 a § 44a ods. 1 písm. b) bod 1 a § 73 ods. 6 písm. a) zákona č. 305/2005 Z. z.

- SRK sa v rámci opatrení vykonávaných terénnou formou realizuje podľa § 59 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z., po predchádzajúcom písomnom odporúčaní orgánu SPODaSK. Odporúčanie na realizáciu SRK môže orgán SPODaSK vydávať súbežne, pred alebo po uskutočnení aj iných odporúčaní realizovaných terénnou/ambulantnou formou.
- Vykonávanie SRK ako opatrenia vykonávaného centrom terénnou formou je upravené v § 59 zákona č. 305/2005 Z. z., náležitosti odporúčania sú upravené Vyhláškou č.103/2018 v § 12, náležitosti plánovania vykonávania opatrení terénnou a ambulantnou formou sú upravené v § 30 ods. 15 a náležitosti spisovej dokumentácie v § 31 Vyhlášky č.103/2018 Z.z.).
- Na kompetentnú realizáciu SRK (vrátane prípravy, realizácie stretnutia rodinného a podporného kruhu, monitoringu plnenia úloh plánu a realizácie hodnotiaceho stretnutia) je stanovených minimálny počet 40 hodín, maximálny počet je 65 hodín.
- **Centrum realizuje opatrenia SPODaSK terénnou formou prostredníctvom SRK.**
- Odporúčanie na SRK môže zaslať aj orgán SPODaSK, ktorý nemá pre výkon ambulantných a terénnych opatrení v sieti vybrané CDR s vyškoleným koordinátorom/facilitátorom SRK/PK. V tomto prípade Úrad PSVR požiadava Ústredie PSVR podľa § 89 ods. 3 písm. e) zákona č. 305/2005 Z.z. o zmenu priorít (pridanie vybraného CDR do siete, prípadne o presun hodín na vybrané opatrenie).

- Na základe odporúčania orgánu SPODaSK, centrum na základe osobného stretnutia koordinátora/facilitátora SRK s rodinou, uzavrie s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa dohodu a plán vykonávania opatrení terénnou formou prostredníctvom SRK podľa náležitostí v §§30 ods.15 vyhlášky č.103/2018 Z.z.
- **Výstupom Stretnutia rodinného kruhu (SRK) je „Plán rodiny“** vypracovaný na SRK všetkými participujúcimi subjektami a schválený priamo na SRK rodinou a orgánom SPODaSK. Plán je následne distribuovaný všetkým účastníkom procesu SRK a stáva sa integrálnou súčasťou procesu práce s rodinou. Orgán SPODaSK zapracúva plán zo SRK do plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou, centrom a všetkým na SRK prítomným účastníkom. Orgán SPODaSK a CDR zapracúva úlohy stanovené v pláne rodiny zo SRK do plánu sociálnej práce. SRK-om vytvorený rodinný a podporný kruh dieťaťa je súčasťou tímu spolupracujúcich subjektov pri vykonávaní ďalších opatrení SPODaSK pre dané dieťa do ďalšieho procesu práce s rodinou ako základný výstup pre ďalší proces práce s rodinou a realizáciu ďalších opatrení pre dieťa a rodinu.
- Správa zo záverečného hodnotiaceho stretnutia SRK je zároveň záverečnou správou vykonávaného opatrenia terénnou formou prostredníctvom SRK pre potreby orgánu SPODaSK a zariadenia.
- SRK-om vytvorený rodinný a podporný kruh dieťaťa je súčasťou tímu spolupracujúcich subjektov pri vykonávaní ďalších opatrení SPODaSK pre dané dieťa. Potenciál zosieťovaný procesom SRK sa zužitkúva pre následnú kontinuálnu podporu dieťaťa a jeho rodiny.
- Ak sa v priebehu prípravy alebo realizácie SRK ukáže ako potrebné/vhodné/účelné pre dieťa a rodinu vykonávať iné opatrenia /odborné metódy ambulantnou alebo terénnou formou/ v CDR, SPODaSK spracuje ďalšie písomné odporúčanie.
- V celom procese príprav, realizácie SRK, monitoringu plnenia úloh a hodnotiaceho procesu SRK, koordinátor SRK postupuje v zmysle metodologickej príručky akreditovaného výcviku a dodržiava etický kódex koordinátora SRK

II. NA ODPORÚČANIE orgánu SPODaSK pre dieťa umiestnené v centre, ktoré nemá vlastného koordinátora SRK/odborníka na RK/PK v rámci opatrení vykonávaných centrom **terénnou formou aj pre deti umiestnené v inom zariadení** (na základe odporúčania úradu, ktorý vedie prípad) s cieľom zabezpečiť plnenie účelu vykonávaných opatrení pre dieťa pobytovou formou a zabezpečiť účinné/adresné vykonávanie opatrení pre naplnenie cieľa sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou (úprava pomerov v rodine, sanácia rodiny, bezpečné umiestnenie dieťaťa do NOS/NRS a predchádzanie umiestneniu dieťaťa z NOS/NRS do zariadenia, obnova a posilnenie kontaktov dieťaťa s blízkymi osobami,...)

- Ak centrum, v ktorom je dieťa umiestnené, v rámci plánovania a vyhodnocovania IPROD zväži, že vykonanie SRK by bolo pre plnenie cieľa plánu sociálnej práce účelné, a nemá vlastného odborníka na danú uvedenú metódu, môže o realizovanie SRK pre dieťa umiestnené v centre požiadať centrum, ktoré takéhoto špecialistu má, na základe odporúčania orgánu SPODaSK, ktorý pre dieťa vykonáva opatrenia SPODaSK. Zariadenie v ktorom je dieťa umiestnené, podpíše dohodu o vykonaní SRK s centrom, ktoré disponuje vyškoleným koordinátorom/facilitátorom SRK, napr., ak zariadenie, v ktorom je dieťa umiestnené na základe pobytového opatrenia, v spolupráci s SPODaSK pracuje na sanácii rodiny, SPODaSK môže odporučiť vykonanie odbornej metódy SRK podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 1 až 5 a § 73 ods. 6 písm. a) zákona č. 305/2005 Z.z.). Zariadenia medzi sebou vypracujú dohodu o spolupráci na vykonávaní opatrení pre dieťa a jeho rodinu.
- Odporúčanie na SRK môže zaslať aj orgán SPODaSK, ktoré nemá pre výkon ambulantných a terénnych opatrení v sieti vybrané CDR s vyškoleným koordinátorom/facilitátorom SRK/PK. V tomto prípade Úrad PSVR požiada Ústredie PSVR podľa § 89 ods. 3 písm. e) zákona č. 305/2005 Z.z. o zmenu priorit (pridanie vybraného CDR do siete, prípadne o presun hodín na vybrané opatrenie).

III. BEZ ODPORÚČANIA orgánu SPODaSK,

vykonáva koordinátor SRK/PK v rámci opatrení SPODaSK terénnou formou pre dieťa umiestnené na pobytové opatrenie súdu v CDR svojho pôsobenia

- Popri zákonnej povinnosti vyplývajúcej centráram z § 49 ods.3 zákona o SPODaSK realizovať odbornú metódu (SRK-RK alebo PK) do dvoch týždňov od umiestnenia dieťaťa do centra na neodkladné opatrenie súdu je účelné a osvedčené realizovať proces SRK ako súčasť vykonávaných opatrení pre dieťa na dosiahnutie účelu vykonávania opatrení pobytovou formou v CDR v rámci sanačných procesov a podpory bezpečného návratu dieťaťa do prirodzeného prostredia, v rámci podpory náhradnej osobnej starostlivosti o dieťa, NRS alebo v rámci obnovy/podpory kontaktov dieťaťa s blízkymi osobami pre možnosť ukončenia pobytového opatrenia súdu), v tomto prípade sa na vykonávanie terénnych opatrení centrom nevzťahuje § 46 ods.4 zákona č. 305/2005 Z. z.

Po umiestnení dieťaťa do centra na NO súdu je centrum povinné vykonať odbornú metódu na zhodnotenie situácie dieťaťa, posúdenie možnosti rodičov, príbuzných a iných blízkych osôb riešiť situáciu dieťaťa a rodiny. Vzhľadom ku krátkemu času sa pravidla osvedčilo v prvom kroku zrealizovať kvalitnú PK (prípadovú konferenciu) a následne (príp. súbežne) pripravovať rodinnú konferenciu, ktorá je postavená na iných princípoch, hodnotách a pravidlách a má preukázateľne iný dosah na aktivizáciu a motiváciu členov rodiny, komunity, samosprávy i iných subjektov formálnej i neformálnej podpory rodiny. K participácii na procese riešenia situácie dieťaťa (v rámci individuálnej prípravy na stretnutie rodinného kruhu sa zároveň odкрýva širší kontext a skutočné dôvody dysfunkcií rodinného systému, čím je možné pre SP centra i orgánu včas a adresne identifikovať a indikovať následné potrebné opatrenia SPODaSK (ich spôsob, intenzitu, formu) a účelne zužitkovať zosieťované zdroje podpory a pomoci.

- Správa zo záverečného hodnotiaceho stretnutia SRK je zároveň záverečnou správou vykonávaného opatrenia terénnou formou prostredníctvom SRK pre potreby orgánu SPODaSK a zariadenia.

Zoznam ďalších vykonávaných metód a techník

- pozorovanie – dieťaťa, členov rodiny, rodinného prostredia,
- rozhovor - motivačný, diagnostický, informačný,
-s dieťaťom, rodinou dieťaťa, širšou rodinou (širší okruh príbuzných a priateľov),
-komunikácia s príslušným úradom, obcou a ďalšími inštitúciami (lekári, škola, neštátne subjekty...),
- podpora rodičovských kompetencií a rozvoja rodičovských zručností,
- vhodné využívanie voľnočasových aktivít, prevencia sociálnopatologických javov
- podpora a poradenstvo náhradným rodičom,
- informačné poradenstvo,
- príprava dieťaťa na náhradnú rodinnú starostlivosť,
- podpora pri začleňovaní dieťaťa do náhradnej rodiny
- príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

Forma: individuálna, skupinová/rodinná, komunitná/svojpomoc.

V rámci odbornej psychologickej činnosti centrum vykonáva:

- odbornú psychologickú diagnostiku /vstupná, opakovaná, periodická psychodiagnostika/,
- skrining psychického a emočného stavu klienta počas adaptácie klienta,
- odporúčanie klienta k inému špecialistovi na odbornú diagnostiku – napr. psychiater, klinický psychológ, neurológ, špeciálny a liečebný pedagóg a iní), a to v prípade potreby doplnenia si celkového klinického obrazu pri závažných zdravotných alebo iných ťažkostiach klienta,
- psychologické poradenstvo klientom v záťažových situáciách,
- psychologické poradenstvo deťom, mladým dospelým, rodičom dieťaťa a príbuzných,
- psychologické poradenstvo mladým dospelým v procese osamostatňovania sa, príprava na osamostatnenie sa,
- poradenstvo zamestnancom – vychovávateľom/profesionálnym náhradným rodičom,
- konzultačnú činnosť s členmi odborného tímu,
- príprava klienta do náhradného rodinného prostredia, na rôzne druhy premiestnenia.
- Skupinovú psychologickú prácu: Preventívne programy, sociálno-psychologické výcviky,
- Sprevádzanie klienta k inému odborníkovi, špecialistovi (len v odôvodnenom prípade).

Psychológ realizuje psychologické postupy buď sám, prípadne ich zabezpečí prostredníctvom externého odborníka (napríklad ak odporučí potrebu psychoterapeutických sedení a nie je absolventom psychoterapeutického výcviku).

V rámci špeciálno-pedagogickej činnosti centrum vykonáva:

- odbornú starostlivosť deťom a mladým dospelým so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami /ŠVVP/,
- špeciálno-pedagogickú diagnostiku a rediagnostiku,
- individuálnu, príp. skupinovú prácu s klientom, s vlastnou rodinou klienta (biologickí rodičia, príbuzní), náhradnou rodinou, prácu s odborným tímom a s ostatnými zamestnancami centra, ako i konzultácie s odborníkmi,
- špeciálno-pedagogické poradenstvo, konzultácie a metodickú pomoc pedagogickým zamestnancom, profesionálnym náhradným rodičom a všetkým, ktorí sa v centre podieľajú na výchove a vzdelávaní detí,
- spolupracuje so školami a školskými zariadeniami,
- poskytuje informácie a poradenstvo rodičom v sanačnom procese (zabezpečí spolu s rodičom primerané vzdelávanie, plynulý prechod do školy v mieste bydliska, podľa možnosti zapája rodičov do školských aktivít, poskytuje rodičovi špeciálne poradenstvo v súvislosti s prípravou na vyučovanie),
- individuálne a skupinové intervencie špeciálneho pedagóga v procese osamostatnenia sa mladého dospelého.

Špeciálny pedagóg využíva metódy:

- individuálneho prístupu, samostatnosti, tvorivosti, názornosti, spojenia teórie s praxou, jednotnosti, náročnosti,
- testy zamerané na rôznu oblasť (pravopis, čítanie, písanie, matematické zručnosti, poruchy učenia, dyskalkúlia, dyslexia...),
- používanie prvkov terapie (arteterapia, muzikoterapia, relaxačné techniky).

Odborné metódy práce vykonávané ambulantnou a/alebo terénnou formou:

- **§ 73 ods. 6 písm. a)** vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti (orgánom SPODaSK) nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa
- **§ 73 ods. 6 písm. b)** vykonávanie opatrení podľa § 11 ods. 2 a 3 na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin dieťaťa:
 - odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii - § 11 ods. 3 písm. b) bod 1
 - odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa - § 11 ods. 3 písm. b) bod 2
 - odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - § 11 ods. 3 písm. b) bod 4

- odborné metódy práce na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch - § 11 ods. 3 písm. b) bod 3
- odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny - §11 ods.3 písm. b) bod 5
- poradensko-psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách - § 11 ods. 3 písm. d)
- odborné metódy na vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1 - poskytovanie sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom
- poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti (§ 73 ods. 6 písm. e).

Počet hodín vykonávania jednotlivých opatrení a odborných metód práce priamo s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami v závislosti od cieľovej skupiny, pre ktoré sú vykonávané:

a) minimálny počet hodín: 20, b) maximálny počet hodín: 60

1.m) Plánovanie a poskytovanie odbornej pomoci tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu

- CDR neposkytuje

1.n) Plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách

- Každá samostatne usporiadaná skupina si plánuje svoju výchovnú činnosť na obdobie jedného mesiaca vopred, vychádzajúc z ročného plánu výchovnej činnosti.
- Plán výchovnej činnosti vypracovávajú vychovávatelia spoločne s deťmi, v spolupráci s pomocnými vychovávateľmi v každej samostatne usporiadanej skupine na skupinovom stretnutí.
- V oblasti výchovnej činnosti všetci vychovávatelia uplatňujú jednotný prístup.
- V prípade potreby spolupracujú aj členovia odborného tímu (psychológ, sociálny pracovník, špeciálny pedagóg).
- V pláne sú zahrnuté spoločné akcie centra, ako aj jednotlivé aktivity a výchovné činnosti skupiny, zamerané podľa ročného obdobia, kalendárnych sviatkov, kultúrno-spoločenských podujatí, narodeninových osláv detí, prázdninovej činnosti a rôznych iných príležitostí.
- Plán výchovnej činnosti vychádza z vekového zloženia detí, so zreteľom na ich aktuálny záujem, potreby, príležitosti a dispozície.
- Konkrétne aktivity zohľadňujú záujem detí, prihliadajúc na uspokojovanie ich individuálnych potrieb a sú zapracované aj vo výchovnom pláne dieťaťa.
- Sú zamerané na hodnotový systém, spoločensky vhodné správanie, zdravý životný štýl, pravidelný šport, vzdelávanie, plány do budúcnosti.
- Plán výchovnej činnosti sa realizuje v priebehu celého mesiaca, pričom sa prispôsobuje aktuálnym podmienkam a možnostiam (napr. v závislosti od počasia, zdravotného stavu detí, konania podujatí, alebo iných okolností).

- Aktuálne denné vyhodnotenie zaznamenáva službukonajúci vychovávateľ na konci služby.
- Vychovávateľ je pre dieťa sprevádzajúcou osobou počas celého pobytu v centre.
- Spoluúčasť dieťaťa na tvorbe výchovnej činnosti je veľmi dôležitá, nakoľko umožňuje dieťaťu vyjadriť svoj názor, ale aj vypočuť si názor iných, vedieť sa dohodnúť a spolupracovať. Je to súčasť sociálneho spolunažívania, učí dieťa sebadisciplíny, podporuje empatické cítenie.
- Dieťa je pri plánovaní partnerom, zohľadňujú sa jeho požiadavky a názor. Tým, že rozhoduje o sebe, preberá aj určitú zodpovednosť.
- Cieľom výchovnej činnosti počas pobytu detí v centre je pripraviť ich na rôzne životné situácie, rozvíjať ich schopnosti a sociálne zručnosti, komunikačné schopnosti, podporu zdravého sebavedomia a celkového rozvoja osobnosti.

Výchovné plány v centre vyhodnocuje vychovávateľ spolu s dieťaťom 1x mesačne. Kontroluje ich vedúca starostlivosti alebo poverený člen odborného tímu.

Výchovná činnosť v samostatne usporiadaných skupinách prebieha podľa harmonogramu dňa, ktorý je prispôsobený veku, individuálnym potrebám a školským povinnostiam detí.

Pracovný deň:

- 06,00 – 07,30 - budíček, osobná hygiena, upratanie izieb, raňajky a odchod detí do škôl
- 12,00 – 14,00 - príchod detí zo škôl, oddych, relax, rozhovory s deťmi, krúžková a záujmová činnosť v škole
- 14,00 – 18,00 - príprava detí na vyučovanie, výchovná činnosť v skupinách, záujmová činnosť, tvorivé aktivity, nákupy detí, príprava večere a pod., podľa schopnosti a potrieb detí.
- 18,00 – 21,00 - večera, upratanie po večeri, príprava na večierku- menšie deti sledovanie televízie, vychádzky – staršie deti /od 16 rokov vyššie / osobná hygiena, večierka

Víkendy a prázdniny:

- 08,00 – 09,00 - budíček, osobná hygiena, upratanie izieb, raňajky
- 09,00 – 12,00 - záujmová a rekreačná činnosť detí /podľa veku detí/, veľké upratovanie skupiny/sobota/, príprava obeda
- 12,00 – 15,00 - obed, upratanie po obede, oddych, záujmy detí
- 15,00 – 18,00 - športová, tvorivá a záujmová činnosť detí, prispôsobená veku, schopnostiam a záujmom detí, vychádzky, spoločenské hry, upratovanie okolia skupiny, práce v skleníku /sobota, staršie deti/
- 18,00 – 21,00 - večera, upratanie kuchyne, sledovanie televízie, počítačové hry, vychádzky, domáce práce /, pranie, žehlenie / a pod., večierka- mladšie deti, do 15 rokov, staršie deti od 15 rokov majú večierku o 22,00 niekedy aj neskoršie, až keď sa skončí film v televízii , ktorý pozerajú.

Vychádzky detí:

- 6 -12 r. v sprievode vychovávateľa
- 12 - 15r.do 20,00 len v mieste skupiny
- 15 -18r. max. do 22,00 počas víkendov a prázdnin, do 20,00 počas pracovných dní.

Vychádzky, sledovanie televízie, používanie počítača, mobilu podľa uváženia vychovávateľa, slúži ako pozitívna motivácia pri výchove dieťaťa.

1.o) Príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

Centrum pre deti a rodiny zabezpečuje prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti (ďalej len „príprava“) a zároveň poskytuje záujemcom všetky informácie súvisiace s prípravou.

Všeobecné východiská

Základné podmienky, rozsah a obsah prípravy sú upravené Zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a so sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“) a Vyhláškou č. 103/2018 Z. z. Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z.

Profesionálna náhradná rodina (ďalej len „PNR“) je súčasťou organizačnej štruktúry centra, v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Centrum vykonáva pobytové opatrenia súdu v PNR, ktorá poskytuje starostlivosť ustanovenému počtu detí a mladých dospelých v rodinnom dome alebo v byte, ktorého je PNR vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom (§ 51 ods. 1).

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v PNR má prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine (§51 ods. 4).

V PNR zabezpečujú starostlivosť o deti a mladých dospelých manželia, ktorí sú zamestnancami centra, alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnancom centra.

Profil profesionálneho náhradného rodiča

Záujemca o prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti (ďalej len „záujemca“) na základe svojej motivácie po absolvovaní prípravy dočasne poskytne svoje domáce a rodinné prostredie dieťaťu, ktoré je v centre umiestnené na základe rozhodnutia súdu, s cieľom naplniť jeho individuálne potreby vzhľadom na aktuálnu životnú situáciu, v ktorej sa nachádza.

Hlavným poslaním profesionálneho náhradného rodiča je naplniť jednu zo základných potrieb dieťaťa, a to potrebu blízkej osoby, s ktorou si dieťa vytvorí vzájomné puto – láskyplný vzťah. Samotná rola PNR je zložitá a nesie v sebe spojenie roly rodiča a roly profesionála – vychovávateľa. V niektorých situáciách prevažuje jedno, inokedy zase druhé. Je ťažké definovať aký je ten správny pomer medzi rolou rodiča a rolou profesionála. Snaha o vyváženie oboch rolí je súčasťou obsahu prípravy na vykonávanie PNR.

Predpoklady na výkon práce profesionálneho náhradného rodiča ustanovuje zákon č.

376/2022 Z.z. o profesionálnych náhradných rodičoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (§ 3 zákona č. 376/2022 Z.z.)

(1) Profesionálnym náhradným rodičom sa môže stať fyzická osoba, ktorá sa uchádza o výkon práce profesionálneho náhradného rodiča (ďalej len „záujemca o prácu“) a ktorá spĺňa tieto predpoklady:

a) má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,

- b) dovŕšila 25 rokov veku,
- c) spĺňa kvalifikačný predpoklad; ak prácu profesionálneho náhradného rodiča vykonávajú manželia, ktorí sú zamestnancami jedného centra, kvalifikačný predpoklad musí spĺňať aspoň jeden z manželov,
- d) je bezúhonná,
- e) absolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti podľa osobitného predpisu, od ktorej ukončenia neuplynulo viac ako päť rokov pred začiatkom výkonu práce profesionálneho náhradného rodiča; to neplatí, ak počas tohto obdobia vykonávala prácu profesionálneho náhradného rodiča,
- f) má zdravotnú spôsobilosť na výkon práce profesionálneho náhradného rodiča,
- g) má psychickú spôsobilosť podľa osobitného predpisu,
- h) spôsobom svojho života a života fyzických osôb žijúcich s ňou v domácom prostredí vytvára predpoklady na zabezpečenie výchovy a všestranného vývinu dieťaťa,
- i) má vhodné bytové a priestorové podmienky na poskytovanie starostlivosti dieťaťa,
- j) manžel žijúci s ňou v domácom prostredí
 1. spĺňa predpoklad podľa písmena e),
 2. má psychickú spôsobilosť,
- k) každá plnoletá fyzická osoba žijúca s ňou v domácom prostredí je bezúhonná,
- l) manžel žijúci s ňou v domácom prostredí dal písomný súhlas s výkonom práce profesionálneho náhradného rodiča v ich domácom prostredí.

Uvedené predpoklady musí profesionálny náhradný rodič spĺňať po celý čas výkonu práce profesionálneho náhradného rodiča.

2.) Rozsah prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti je:

- a) 60 hodín, ak fyzická osoba získala najmenej úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo najmenej úplné stredné odborné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak fyzická osoba získala nižšie vzdelanie ako je vzdelanie uvedené v písm. a),
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o
 1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5, alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
 2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčast' sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.) Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval.

Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Organizačné podmienky prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

Prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady/náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov/.

Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 16 ods. 3)
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika
- k vyššie uvedenému realizačného tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci, (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
- riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy

Povinná dokumentácia

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom
- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časofond/
- Zhodnotenie prípravy, ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

(1) Príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa:

a) poskytnutie základných informácií o

1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s profesionálnym vykonávaním náhradnej starostlivosti,
2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
4. o potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
5. právach dieťaťa,
6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,

b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zameraný na:

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,

2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

(2) Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je najmä

- a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri nácviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Ďalšie informácie k príprave na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

- Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti: 5-12 osôb.
- Dĺžka trvania prípravy: ukončenie najneskôr do 3 mesiacov /časový fond 60 resp. 80 hodín/ od začatia prípravy.
- Odporúčaný pomer k rozvrhnutiu časofondu:
 - poskytnutie základných informácií – 40 %
 - nácvik praktických zručností – 60 %
- Pri uzavretí Dohody o vykonaní prípravy na PVNS sa záujemcovi poskytnú podrobnejší obsah prípravy a metodická príručka pre záujemcu o prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti v centrách pre deti a rodiny.

Centrum pre deti a rodiny Remetské Hámre realizuje prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti 2 x ročne.

Časový harmonogram prípravy v našom centre je v termínoch:

- 1. od 04.03.2024 – do 03.05.2024**
- 2. od 09.09.2024 – do 08.11.2024**

Predpokladaný termín zaradenia fyzickej osoby do prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti od prejavenia záujmu fyzickej osoby o túto prípravu.

Záujemca, ktorý si podá žiadosť o prípravu na PVNS, dostáva odpoveď, kedy sa od podania jeho žiadosti uskutoční príprava v CDR, prípadne informáciu, v ktorom CDR /najbližšie v jeho okolí/ sa príprava koná.

1.p) Uvedenie rozsahu hodín - vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou

Pondelok	– terénna forma:	09:00 – 11:00	13:00 – 14:30
Utorok	– ambulantná forma:	09:00 – 11:00	13:00 – 14:30
Streda	– terénna forma:	10:00 – 11:30	14:00 – 16:00
Štvrtok	– terénna forma:	09:00 – 11:00	13:00 – 14:30
Piatok	– ambulantná forma:	09:00 – 11:00	13:00 – 14:30

Vykonávanie opatrení ambulantnou alebo terénnou formou je možné prispôbiť podľa potrieb dieťaťa a rodiny alebo dohody s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa stanovených úloh v pláne vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou.

Na základe uvedeného výkon opatrení je možné zabezpečiť aj mimo uvedených hodín.

1.q) Tvorba a vyhodnocovanie čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou.

Centrum pripraví v spolupráci s orgánom SPODaSK, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom, individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je stratégiou riešenia problémovej situácie rodiny, z ktorej bolo dieťa dočasne vyňaté.

Náležitosti vedenia plánov (§ 30 vyhlášky č. 103/2018 Z.z).

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (ďalej len „IPROD“)

IPROD je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, najmä:

- a) plán sociálnej práce,
- b) plán výchovnej práce s dieťaťom,
- c) hlavné úlohy psychologickej činnosti psychológa centra.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa obsahuje:

- cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a ďalšími fyzickými osobami, ktorý určí orgán SPODaSK a centrum spoločne,
- kontaktné údaje zamestnanca, ktorý koordinuje plnenie úloh IPROD,
- kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie plánu sociálnej práce s dieťaťom.

Cieľ plánu sociálnej práce (podľa § 30 ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 103/2018 Z.z.) a cieľ IPROD-u (ods. 6 písm. a) je rovnaký a jeho plnenie sa hodnotí centrom a orgánom SPODaSK v dohodnutých termínoch.

Ciele čiastkových plánov a hlavné úlohy psychologickéj činnosti nadväzujú na cieľ IPROD-u.

Plány sú priebežne a podľa potreby dieťaťa dopĺňané, menené, odrážajú aktuálnu situáciu dieťaťa.

Plán sociálnej práce

Plán sociálnej práce v zmysle § 30 ods. 5 písm. a), vyhlášky č. 103/2018 Z.z. obsahuje náležitosti uvedené v § 30 ods. 8 uvedenej vyhlášky:

- a. mieru ohrozenia dieťaťa a ak sa centrum podieľalo,
- b. zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny,
- c. spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu SP,
- d. ciele sociálnej práce v centre,
- e. konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov:
 - centra vrátane metód sociálnej práce,
 - orgánu SPODaSK,
 - plánu SP s rodinou orgánu SPODaSK
 - obce, akreditovaného subjektu,
 - ďalších osôb, ak boli v pláne určené úlohy pre tieto osoby,
- f. kritérium hodnotenia splnenia alebo úlohy a termín prehodnotenia úlohy,
- g. výsledok prehodnotenia plnenia úloh,
- h. výsledok prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa,
- i. ďalšie rozhodujúce skutočnosti.

Plán sociálnej práce vychádza z cieľov a úloh dohodnutých na prípadovej konferencii, ktorú centrum využíva ako metódu práce s dieťaťom a rodinou.

Prípadová konferencia sa uskutočňuje do dvoch týždňov od umiestnenia dieťaťa do centra (pobytové opatrenie súdu). Účastníkmi prípadovej konferencie sú rodičia dieťaťa, dieťa (ak je to vhodné), širšia rodina, centrum, orgán SPODaSK, obec a ďalšie zainteresované subjekty.

Jej účelom je motivovať a aktivizovať rodinu k pozitívnej zmene, posilniť kompetencie rodičov a rodiny, hľadanie optimálneho a reálneho riešenia nepriaznivej situácie rodiny a plánovania spoločného postupu, so zreteľom na najlepší záujem dieťaťa a napĺňanie jeho potrieb. Podkladom je komplexné zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny /zber informácií, evidencia, sociálna diagnostika/.

Výstupom je individuálny plán SP, so stanoveným cieľom, zadaním konkrétnych úloh pre všetky zainteresované subjekty, termíny ich plnenia a osoby zodpovedné za priebežné vyhodnotenie plánu.

Výsledok prehodnotenia plnenia úloh plánu SP vykonáva orgán SPODaSK spoločne spravidla za účasti spolupracujúcich subjektov na tvorbe plánu sociálnej práce, ak sa na ňom podieľali, centrum – odborný tím, vychovávateľ /profesionálny náhradný rodič a iní zamestnanci centra, ktorí môžu poskytnúť informácie k plneniu plánov.

Súčasťou plánu sociálnej práce je **plán prípravy na osamostatnenie** sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a **plán osamostatňovania sa**

mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania.

Plán výchovnej práce s dieťaťom

Výchovný plán je súčasťou IPROD-u. Vychádza predovšetkým zo sociálnej správy o dieťaťu, ktorá obsahuje anamnézu rodiny, anamnézu dieťaťa, dôvod umiestnenia dieťaťa a diagnostickej správy o dieťaťu. Výchovný plán vypracováva vychovávateľ (v SUS a ŠSS) a PNR, za aktívnej účasti dieťaťa, ktorá je závislá od veku dieťaťa a jeho mentálnych schopností. Nápomocní sú aj členovia odborného tímu. Vychádza z ročného plánu výchovnej práce. Rozpracovaný je na krátkodobé, konkrétne ciele a postupy, na obdobie jedného mesiaca. Závisí od veku dieťaťa, individuálnych potrieb a prognózy jeho vývinu.

Vyhodnocuje sa raz mesačne a to vychovávateľ/PNR spolu s dieťaťom. Vďaka tomu je flexibilný, schopný reagovať na aktuálnu situáciu dieťaťa. Výchovný plán pomáha vychovávateľom/PNR ako aj odborným pracovníkom, nasmerovať svoje pôsobenie na rozvoj dieťaťa komplexne a aktívne, pre zdravý vývin jeho osobnosti, so zreteľom na individuálne potreby dieťaťa a ich uspokojovanie.

Výchovný plán je dôležitý aj pre dieťa samotné. Prostredníctvom spoluúčasti na jeho tvorbe a vyhodnocovaní je zapojené do toho, čo sa s ním deje. Stáva sa tak zodpovedným za svoju budúcnosť. Samozrejme v miere, ktorá je primeraná jeho veku a mentálnym schopnostiam.

Plán psychologickéj činnosti

Psychológ ročne vypracováva **plán psychologickéj starostlivosti** o klienta, ktorý je súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Deje sa tak na základe odbornej psychodiagnostiky klienta alebo na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, z porad zariadenia a pod.

Plán psychologickéj starostlivosti sa vypracováva najdlhšie na obdobie jedného roka, od 1. januára daného roka do 31. decembra daného roka a tento plán je súčasťou IPROD-u.

Súčasťou plánu psychologickéj starostlivosti je:

- identifikačné údaje klienta /meno a priezvisko, dátum narodenia/
- aktuálny názor na rodinu
- plán psychologickéj činnosti (aké psychologické činnosti bude za dané obdobie s klientom psychológ realizovať, prípadne aké psychologické činnosti odporúča pre daného klienta, v akej intenzite a s akým cieľom)
- odporúčania pre všestranný a harmonický vývin klienta

Z plánu psychologickéj starostlivosti o klienta vyplynú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s klientom. Na základe potrieb klientov určí psychológ intenzitu individuálnych, prípadne skupinových sedení s klientom. Psychológ realizuje psychologické postupy buď sám, prípadne ich zabezpečí prostredníctvom externého odborníka (napr. ak odporučí potrebu psychoterapeutických sedení a nie je absolventom psychoterapeutického výcviku).

Vo vyhodnotení plánu psychologickéj starostlivosti sa psychológ zameriava na vyhodnotenie svojich psychologických činností a aktivít, nevyhodnocuje klienta. V správe zhrnie, ktoré

psychologické aktivity vykonával v danom období s klientom, prípadne v prospech klienta. Dôraz kladie na ciele psychologickéj činnosti, ktoré si stanovil v pláne psychologickéj starostlivosti o klienta.

Plán psychologickéj starostlivosti vyhodnocuje psychológ 2 x do roka, a to vždy k 15. júlu a k 15. januáru príslušného roka. Vyhodnotenie plánu psychologickéj starostlivosti je súčasťou IPROD-u.

Plán špeciálno-pedagogickéj práce s dieťaťom

Vyhotovuje sa na základe úrovne dosiahnutých vedomostí, schopností, špeciálno – pedagogickéj a psychologickéj diagnostiky.

Vyhodnocuje ho špeciálny pedagóg 2 x ročne, a to vždy k 15. júlu a k 15. januáru príslušného roka. Vyhodnotenie plánu psychologickéj starostlivosti je súčasťou IPROD-u.

Centrum a orgán SPODaSK (podľa §59 ods.5) pripraví **plán vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou** v spolupráci s rodičom dieťaťa, osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, fyzickou osobou podľa § 44a, mladým dospelým po ukončení náhradnej starostlivosti, a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom.

Plán obsahuje konkrétne odborné metódy, popis ich vykonávania, rozsah v osobohodinách, pracovné zaradenie zamestnanca centra, ktorý sa bude na vykonávaní opatrení podieľať a zodpovedať. Ako aj ďalšie podmienky, dôvody ukončenia vykonávania odborných činností, spôsob a časový harmonogram hodnotení (priebežné, záverečné).

1.r) Podmienky pre záujmovú, športovú, kultúrnu a rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

V centre sú vytvorené podmienky pre rozvoj telesnej zdatnosti, kultúrneho vyžitia a záujmov detí a na športové aktivity.

Vychovávateľa a PNR vedú deti k zmysluplnému využívaniu voľného času.

Individuálne záujmy detí podľa ich vlastného výberu rozvíjame v záujmových krúžkoch, a to:

- športový,
- turistický,
- krúžok šikovných rúk,
- počítačový,
- spevácky,
- tanečný,
- deti pracujú v speváckom a tanečnom krúžku v spolupráci so Zemplínskym osvetovým strediskom,
- v spolupráci s Mestským futbalovým klubom sú zabezpečované futbalové tréningy a športové aktivity na multifunkčnom ihrisku,
- deti využívajú Dom športu a detské ihrisko v samostatne usporiadaných skupinách na aktivity spojené s rozvojom telesnej zdatnosti a posilňovania,

- spolupracujeme z centrom voľného času a zúčastňujeme sa na jeho aktivitách,
- pri turistických aktivitách deti využívajú bicykle zakúpené centrom,
- využívajú dielňu na rozvoj zručnosti, kreativity, estetického cítenia, obrazotvornosti,
- svoj voľný čas trávia viac podľa svojich záujmov s usmernením vychovávateľa,
- doma sa venujú spoločenským hrám, kreslia, maľujú, vystrihujú, vyšívajú, pečú zákusky, chodia na ihrisko, do záhrady, hrajú stolný tenis, využívajú internet, hrajú hry na počítači,
- deti sa slobodne rozhodujú o navštevovaní hodín náboženstva a cirkevných obradov,
- deti môžu chodiť samé na vychádzky do mesta, za kamarátmi. Menšie deti chodia s vychovávateľkami alebo staršími deťmi.
- deti v profesionálnej náhradnej rodine navštevujú krúžky, športové podujatia a iné záujmové aktivity v mieste bydliska profesionálneho náhradného rodiča a zúčastňujú sa aj spoločných podujatí organizovaných centrom.

Ďalšími subjektmi s ktorými centrum spolupracuje sú školy, v ktorých sa deti vzdelávajú, Mestská knižnica, Autoškola, Hasičský zbor, Policajný zbor a pod.

Ak dieťa prejavuje záujem pre niektorú z činností, vytvárame mu podmienky pre seberealizáciu v konkrétnej oblasti. Spoločne navštevujeme rôzne podujatia, ktoré sa vyberajú spoločne s deťmi na týždenných stretnutiach. Navštevujeme športové podujatia v dedine kde sledujú dodržiavanie pravidiel hry, povzbudzujú a chlapci aj niekedy reprezentujú obec. Absolvujeme návštevy kina, návštevy zábavných parkov, rôzne výstavy, kúpaliská. V lete sa realizuje turistika, poznávame okolité lesy, ochrana životného prostredia, stanovanie v lese.

1.s) Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

Zdravotná starostlivosť je zabezpečená deťom a mladým dospelým prostredníctvom obvodných pediatrov a odborných lekárov. Pediatrickú a stomatologickú ambulanciu navštevujú deti v meste Sobrance, odborných lekárov v meste Sobrance a Michalovce, špecializované zdravotnícke zariadenia v krajskom meste Košice.

Deťom v profesionálnej náhradnej rodine sa základná zdravotná starostlivosť poskytuje v mieste trvalého bydliska profesionálneho náhradného rodiča, alebo v najbližšom meste od ich trvalého bydliska.

Mladí dospelí sú vedení k samostatnosti pri návštevách lekára.

Pediatier zabezpečuje preventívne prehliadky, povinné očkovania podľa očkovacieho kalendára a veku dieťaťa, ošetruje akútne ochorenia, prípadne odosiela na vyšetrenia k odborným lekárom.

V odborných ambulanciách sú deti dispenzarizované podľa potreby, vzhľadom na ich diagnózy s pravidelnými kontrolami podľa odporúčania lekára.

Odborné/ špecializované ambulancie ktoré deti a mladí dospelí navštevujú:

- neurológia
- pedopsychiatria

- kardiológia
- nefrológia
- gastroenterológia
- endokrinológia
- imunológia
- urológia
- dermatovenerológia
- oftalmológia
- ORL
- ortopédia
- chirurgia
- Krajská detská nemocnica Košice /FDN/ – detská neurológia, nefrológia

Ďalšie zdravotnícke zariadenia:

- Národný ústav detskej tuberkulózy a respiračných chorôb (Dolný Smokovec)
- DPL Hraň

Uloženie liekov:

Lieky sú uložené v liekovej skrinke na izbe vychovávateľov.

Rozdelené sú na:

- voľnopredajné lieky,
- lieky na predpis,
- denne užívané lieky

Označenie liekov:

Každé balenie konkrétneho lieku je označené menom dieťaťa, ktoré liek užíva a dávkovaním lieku s viditeľne označenou expiráciou.

Evidencia liekov:

Na evidenciu liekov je zavedený zošit, v ktorom sú zaznamenané všetky lieky, ktoré sú na predpis lekára. Voľno predajné lieky sú zaznamenané v zošite, kde je rozpísané – o aký liek ide, na čo sa používa, ako liek užívať (dávkovanie lieku) a pečiatka s podpisom detského lekára.

V zošite je tiež dôsledne zaznamenávané každé užívanie antibiotík u dieťaťa.

1.t) Zabezpečovanie školskej dochádzky a prípravy na povolanie

Deťom a mladým dospelým v centre je zabezpečovaná školská dochádzka a sústavná príprava na povolanie podľa potrieb, vzhľadom na ich vek a rozumové schopnosti. Výber školy s dieťaťom a mladým dospelým konzultuje a poradenstvo poskytuje odborný tím centra, pričom sa prihliada na názor dieťaťa a jeho voľbu.

Možnosti vzdelávania sú nasledovné:

Materská škola - Remetské Hámre, č. 265, 072 41

Materská škola - Sobrance, ul. Gagarinová 919/2A, 073 01,
Materská škola – Veľké Revištia 32, 072 43
Cirkevná materská škola Bl. V. Hopku - Michalovce, ul. J. Švermu 4, 071 01
Základná škola s materskou školou - Úbrež, 141, 072 42
Základná škola s materskou školou – Porúbka 20,
Základná škola - Podhorod' 17, 072 64
I. Základná škola - Sobrance ul. Komenského 6, 073 01
II. Základná škola - Sobrance ul. Komenského 12, 073 01
Špeciálna základná škola - Sobrance ul. Tyršová 1, 073 01
Špeciálna základná škola pre autistov – Klokočov 65, 072 36
Stredná odborná škola obchodu a služieb – Michalovce L.N, ul. Školská 3126/4,
Stredná odborná škola obchodu a služieb – Sobrance, Nám. slobody 12, 073 01
Stredná odborná škola – Snina, ul. Sládkovičova 2723/120, 069 27
Spojená škola internátna – Snina, ul. Paláriková 1602/1, Snina, 069 27
Spojená škola internátna – Michalovce, Školská 12, 071 01
Evanjelická spojená škola internátna - Červenica 114, Tuhrina, 082 07
Technická univerzita Košice, Ekonomická fakulta - Letná 1/9, Košice 040 01

Plnenie povinnej školskej dochádzky sa uskutočňuje v školách s vyučovacím jazykom slovenským.

1.u) Práva dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

Centrum pri plnení svojho programu vychádza z Dohovoru o právach dieťaťa 104/1991 Z. z., z Dohovoru o právach dieťaťa so zdravotným postihnutím 317/2010 Z. z. a zo Všeobecnej deklarácie ľudských práv (Charta ľudských práv).

Každé dieťa a mladý dospelý umiestnený v centre /PNR, SUS/ má právo na: kvalifikovanú odbornú pomoc poskytovanú zamestnancami centra,

- stabilné prostredie, na vytváranie blízkych citových vzťahov s rovesníkmi a blízkymi citovými osobami v centre,
- spolupodieľaní sa na plánovaní svojej budúcnosti /sanácia rodiny, náhradnú rodinnú starostlivosť, osamostatňovanie sa/,
- súkromie,
- zdravotnú starostlivosť,
- vzdelanie,
- ochranu pred návykovými látkami, všetkými formami vykorisťovania, zneužívania,
- kontakt s rodinou a blízkymi osobami,
- záujmovú činnosť,
- ochranu osobných údajov v zmysle zákona č.18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Spôsob udržiavania kontaktov dieťaťa a mladého dospelého s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah:

Centrum vytvára podmienky na udržiavanie kontaktu dieťaťa a mladého dospelého, pre ktorého je v centre vykonávané pobytové opatrenie súdu s rodičom, ďalšími príbuznými a inými blízkymi osobami.

Dieťa môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a inými blízkymi osobami:

- osobne (v centre, mimo centra, v rámci krátkodobého pobytu v domácom prostredí rodiča, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb),
- telefonicky (prostredníctvom vlastného mobilného telefónu alebo telefónu centra),
- elektronicky (prostredníctvom sociálnych sietí, e-mailu),
- písomne.

Pred kontaktom dieťaťa s rodinou, ďalšími príbuznými, blízkou osobou centrum zohľadňuje názor dieťaťa a jeho aktuálne emocionálne nastavenie na stretávanie sa. Zamestnanci centra sa s dieťaťom a jeho rodinou, ďalšími príbuznými, blízkou osobou dohodnú na podmienkach /miesto, čas, rozsah/ a pravidlách stretávania sa. V prípade nepriaznivého vplyvu návštev na dieťa, môžu zamestnanci centra usmerňovať spôsob kontaktu.

Spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sa v centre vykonávajú opatrenia, môže obrátiť aj bez vedomia centra na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru:

Dieťa je v centre preukázateľne oboznámené s tým, že sa môže obrátiť na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru bez vedomia centra **priamo** alebo **prostredníctvom inej osoby**:

Každé dieťa sa môže zdôveriť zamestnancom centra v prípade porušovania jeho práv a to:

- vloženie listu so svojím podnetom do *Schránky dôvery*, ktorá je umiestnená v každej samostatne usporiadanej skupine na viditeľnom mieste,
- elektronicky prostredníctvom internetu na webovej stránke verejného ochrancu práv,
- telefonátom na krízové linky a pomáhajúce organizácie - *Linku detskej istoty*, *Linku detskej dôvery*, tiesňovú linku 112 (kontaktné údaje sú uvedené v každej samostatne usporiadanej skupine, profesionálnej náhradnej rodine na viditeľnom mieste),
- osobne v sídle daného orgánu,
- osobne prostredníctvom sociálnych pracovníkov SPODaSK príslušného ÚPSVaR,
- deti a mladí dospelí majú možnosť dožadovať sa ochrany svojich práv osobne u prokurátora (2x ročne),
- deti a mladí dospelí majú prístup k informáciám aj v rámci preventívnych aktivít realizovaných zamestnancami centra.

Deti a mladí dospelí sú poučení so spôsobmi podávania podnetov na príslušné orgány v priebehu adaptácie a priebežne počas celého pobytu v centre.

Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Prístup na internet:

Podmienky prístupu dieťaťa na internet na služobnom počítači určujú zamestnanci centra podľa aktuálnych možností a dohodnutých pravidiel. Deti sa môžu vlastným mobilným telefónom pripojiť na Wi-Fi centra, ale vždy s ohľadom na zachovávanie zdravej psychohygieny pre seba ako aj ďalších členov samostatne usporiadanej skupiny.

Používanie telefónu:

Dieťa má možnosť využiť telefón centra na kontakt s rodičom, alebo blízkou vzťahovou osobou. V prípade, že dieťa vlastní mobilný telefón, pri jeho používaní sa riadi pravidlami dohodnutými v skupine.

K obmedzeniu používania mobilu dochádza z dôvodu zabezpečenia optimálnych podmienok nevyhnutných pre zachovanie dobrého duševného zdravia, psychickej pohody, výkonnosti, zlepšenia duševnej činnosti, kvality spánku a ochrany pred dlhodobým vplyvom elektromagnetického žiarenia na organizmus.

Pošta:

Zamestnanci centra prijímajú bežnú poštu dieťaťa, pričom centrum zachováva listové tajomstvo. Pokiaľ je pošta /list, balík/ adresovaná na meno dieťaťa, dieťaťu je doručená do vlastných rúk. Dieťa má možnosť poslať poštu osobám podľa vlastného uváženia.

1.v) Povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre

1. Povinnosti dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre v skupine a v profesionálnej náhradnej rodine:

Všetky povinnosti vyplývajúce z interných predpisov centra sa od detí umiestnených v centre vyžadujú s ohľadom na ich vek, schopnosti, možnosti a zručnosti. Okrem základných práv detí, každá samostatná skupina si spolu s deťmi určujú i svoje pravidlá skupiny, ktorými sa riadia. Pravidlá sú dostupné v samostatnej skupine vyvesené na viditeľnom mieste.

Dieťa po príchode do centra je oboznámené s pravidlami centra, a je vedené k ich dodržiavaniu:

- dodržiavať Domáci poriadok samostatne usporiadanej skupiny,
- dodržiavať pravidelnú školskú dochádzku a pravidelne sa pripravovať na vyučovanie,
- dodržiavať osobnú hygienu,
- slušne sa správať k vychovávateľom, deťom a ostatným ľuďom, s ktorými prichádza do kontaktu a rešpektovať práva ostatných,
- zámerne nepoškodzovať majetok vo svojom okolí a rešpektovať súkromný majetok iných osôb,
- dodržiavať zásady ochrany osobných údajov,

- uplatňovať zdravý životný štýl a dodržiavať zákaz fajčenia, požívania alkoholických nápojov a požívania omamných a psychotropných látok,
- dodržiavať kultúrno-spoločenské zásady správania sa v spoločnosti,
- spolupodieľať sa na činnostiach v samostatnej skupine: upratovanie osobných vecí, priestorov izby, účasť pri domácich prácach, príprave jedlá, upratovaní spoločných priestorov vo vnútri domu, aj v priestorov v okolí rodinného domu,
- byť pravdovravný a zaujať aktívny postoj v prípade ohrozenia detí, vychovávateľov a ostatných ľudí.

2. Povinnosti rodičov:

Deti majú možnosť kontaktovať sa so svojimi rodičmi a blízkymi príbuznými, ale je potrebné, aby bol dodržiavaný denný režim dieťaťa v centre a rešpektovali sa jeho potreby. V závislosti od veku dieťaťa je potrebná koordinácia návštev s výchovnými pracovníkmi v samostatnej usporiadanej skupine.

Rodič, alebo iný blízky príbuzný pred návštevou dieťaťa v centre je povinný:

- kontaktovať pracovníkov odborného tímu centra a vopred si s nimi dohodnúť presný čas, a miesto úvodného stretnutia za účelom prekonzultovania návštevy dieťaťa, či ďalšieho postupu,
- pri styku s dieťaťom dodržiavať pravidlá, ktoré sa dohodli s pracovníkmi centra,
- dodržiavať zásady kultúrno-spoločenského správania (dodržiavať dohodnuté časy stretnutí, jednať s pracovníkmi centra slušne),
- v kontakte s dieťaťom vyžaduje centrum schopnosť rešpektovať náladu a chuť dieťaťa na stretnutie s ním,
- rodič rešpektuje chod samostatne usporiadanej skupiny, a v prípade organizovanej akcie si dohodne iný vhodný termín návštevy,
- na stretnutia s dieťaťom /konzultáciu s pracovníkom centra prísť čistý a triezvy, príp. nebyť pod vplyvom žiadnych omamných látok,
- nesmie svojím zdravotným a psychickým stavom ohrozovať zdravie a život detí a zamestnancov centra,
- na stretnutí s dieťaťom/konzultácii s pracovníkom centra, nesmie byť rodič verbálne ani fyzicky agresívny voči dieťaťu ani voči iným deťom, alebo voči pracovníkom centra.

3. Povinnosti mladých dospelých pre ktorých sa vykonávajú opatrenia v centre a v profesionálnej náhradnej rodine:

Centrum vytvára podmienky na predĺženie pobytu plnoletej fyzickej osoby, ktorej bola v centre poskytovaná starostlivosť do dovŕšenia 25 roku veku, ak sa táto fyzická osoba sústavne pripravuje na povolanie štúdiom. Dĺžka pobytu, nemôže byť dlhšia ako 24 mesiacov. Podmienky na predĺženie pobytu a výšku úhrady za tento pobyt dohodne písomne centrum s plnoletou fyzickou osobou. Povinnosti mladého dospelého pre ktorých sa vykonáva opatrenie v centre sa dohodnú písomne.

Povinnosti mladého dospelého:

- Mladý dospelý nemôže svojvoľne opustiť v noci zariadenie.
- Mladý dospelý je povinný oboznámiť sa s domovým poriadkom, s bezpečnostnými predpismi, na základe žiadosti uzavrie písomnú dohodu o poskytovaní ďalšej starostlivosti v centre.
- Pri odchode na krátkodobý pobyt je mladý dospelý povinný nahlásiť pracovníkovi zariadenia tri dni vopred miesto jeho dočasného pobytu.
- Do zariadenia je vstup cudzím osobám zakázaný.
- Návštevy sú povolené len so súhlasom vedenia zariadenia a so súhlasom ostatných spolubývajúcich. Za návštevy mladý dospelý v plnom rozsahu zodpovedá.
- Mladý dospelý nemôže v zariadení prenocovať cudzie osoby.
- V zariadení sa nesmie fajčiť a požívať alkohol, drogy a iné omamné látky. Osobám pod vplyvom alkoholu, omamných a psychotropných látok je vstup do zariadenia zakázaný.
- Každodenný príchod mladého dospelého do domova je do 21.00 hod.
- Nočný klud je v zariadení od 22.00 hod do 06.00 hod.
- Obývané priestory je nutné udržiavať v čistote. Poverený pracovník má právo vstúpiť do priestorov izby mladého dospelého.
- Zariadenie izby sa môže zmeniť podľa potreby iba po dohovore s pracovníkom organizácie.
- K spolubývajúcim je treba sa správať ohľaduplne a tolerantne.
- Pri porušení zásad spolunažívania mladý dospelý žiada o riešenie problému povereného pracovníka.
- Mladý dospelý je povinný dodržiavať zásady osobnej hygieny.
- Pre mladého dospelého platí prísny zákaz oznamovať osobné údaje o spolubývajúcich a oznamovať cudzím osobám adresu zariadenia.

1.w) Výchovné prostriedky, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností

Centrum pristupuje ku každému dieťaťu podľa jeho individuálnych schopností, možností a potrieb, vzhľadom na jeho vek, mentálnu úroveň a aktuálny psychický stav dieťaťa. K výberu jednotlivých výchovných prostriedkov sa preto pristupuje na základe závažnosti dôsledkov správania konkrétneho dieťaťa a zároveň sa výchovné prostriedky individuálne terminujú a priebežne vyhodnocujú. Výchovné prostriedky sa stanovujú na určený čas a očakáva sa pri nich náprava v správaní dieťaťa s cieľom optimálneho rozvoja osobnosti dieťaťa. Zmeny sa sledujú kontinuálne a vyhodnocujú na poradiach odborného tímu. Dieťa je vedené k porozumeniu a pochopeniu, prečo sa pristupuje k výchovnému prostriedku. V prípade, že dieťa zjavne nerozumie tomu, z akého dôvodu sa pristúpilo k výchovnému prostriedku, prípadne na situáciu nemá náhľad, je na zvážení vychovávateľa prizvanie si člena odborného tímu, aby s ním viedol zmysluplný rozhovor o vhodnosti/nevhodnosti jeho správania. O sankcii rozhoduje službukonajúci vychovávateľ, prípadne sa podľa závažnosti problému poradí s koordinátorom, prípadne s členmi odborného tímu.

Medzi bežne využívané výchovné prostriedky používané v centre patria:

Motivačné výchovné prostriedky:

Dieťa, ktoré má dobré správanie, dosahuje dobré pracovné výsledky, má dobrý prospech v škole, prejaví mimoriadnu aktivitu alebo vykoná záslužný čin, môže byť odmenené.

Konkrétne príklady odmeny:

- Odmeny pre mladšie deti: sladkosť, zakúpenie hračky, rozprávka navyše pred odchodom do postele, návšteva cukrárne, detského ihriska, dlhšia večierka.
- Odmeny pre staršie deti: pochvala pred inými, prechádzka po meste s kamarátmi, predĺžený čas pri televízií a počítači, návšteva kamarátov doma, možnosť výberu činnosti pre celú skupinu, predĺženie vychádzky, vecná odmena alebo priznanie možných výhod.

Sankčné výchovné prostriedky:

Dieťa ktoré porušilo školský poriadok, pravidla v skupine, vyhyba sa plneniu povinnosti. Výchovné opatrenie sa ukladá s prihliadaním na osobnosť dieťaťa, vek, aktuálny psychický stav a úroveň intelektových schopností. Fyzické tresty a ponižovanie sú v centre neprípustné.

- Ústne upozornenie dieťaťa s príslušným emocionálnym nábojom, nutné pre okamžité ukončenie nevhodnej aktivity.
- Individuálny rozhovor o nevhodnosti správania dieťaťa.
- Obmedzenie sledovania televízneho programu a práce na PC.
- Obmedzenie Wi-Fi pripojenia, používania mobilu.
- Služba v prospech celej skupiny.
- Obmedzenie, alebo zákaz vychádzok na určitú dobu.
- Neposkytnutie celého vreckového v danom mesiaci /popísané v bode 1.x).

Konkrétne príklady výchovných opatrení v centre:

Lahšie previnenia:

- obmedzenie, alebo zákaz vychádzok na určitú dobu /napr. ak dieťa úmyselne meškalo, nedodržalo čas vychádzky/,
- individuálny rozhovor o nevhodnosti správania dieťaťa /napr. ak sa dieťa vulgárne vyjadrovalo, neuposlúchlo pokyny vychovávateľa/,
- obmedzenie prístupu na internet, sledovania televízie, mobilného telefónu /napr. ak nedodržalo stanovený čas trávený na PC, hralo nevhodné hry, sledovalo nevhodný program/,
- pomoc s opravou dieťaťom poškodeného zariadenia obytných priestorov /napr. úmyselne pokreslenie stien, pomôže s prácami pri maľovaní/.

Závažnejšie previnenia:

- útek zo skupiny /oznámenie vedúcej starostlivosti a privolanie polície/,
- agresívne správanie, ohrozenie, fyzické napadnutie ostatných členov skupiny /privolanie RZP/,

- krádež, závažnejšie úmyselne zničenie majetku /spolupodieľanie na odstránení škody/.

Druh a rozsah porušenia výchovných opatrení, a rovnako aj vyhodnotenie účelnosti sankcii sú zaznamenávané v pláne IPROD.

Výchovné prostriedky určí ten vychovávateľ, na službe ktorého došlo k porušeniu alebo nedodržaniu povinností. Vychovávateľ, ktorý určí výchovné prostriedky, oboznámi s nimi dieťa a dá mu možnosť vyjadriť jeho názor. V prípade, že dieťa nesúhlasí so stanovenými výchovnými opatreniami, je potrebné opakovane dieťaťu objasniť dôvod a účel sankcii a jednotne trvať na ich dodržiavaní. Vychovávateľ oboznámi aj ostatných vychovávateľov a koordinátora so stanovenými výchovnými prostriedkami a zašle záznam aj pre odborný tím centra.

1.x) Spôsob poskytovania vreckového

Na účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa, pre ktoré je vykonávané pobytové opatrenie súdu a mladého dospelého po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti, ak sa sústavne pripravuje na povolanie, sa dieťaťu a mladému dospelému poskytuje vreckové mesačne v ustanovenej výške, najviac vo výške 50% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa.

- Za správnu výšku vreckového pre dieťa, ktoré je umiestnené v centre na základe pobytového opatrenia súdu a mladého dospelého zodpovedá sociálny pracovník podľa zoznamu pridelenej spisovej agendy detí, v zmysle § 23 vyhlášky č. 103/2018 Z.z.

Výška vreckového dieťaťa a mladého dospelého je mesačne:

- 8 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 6 rokov do 10 rokov veku,
- 12 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 10 rokov do 15 rokov veku,
- 30 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 15 rokov veku.

- Finančnú sumu vreckového pre deti v samostatne usporiadanej skupine preberá zodpovedná vychovávateľka od pracovníčky ekonomicko-prevádzkového úseku, vždy k stanovenému dňu v mesiaci (začiatkom mesiaca), ktorá ho následne vypláca dieťaťu, ktoré preukázateľne (protipodpisom v knihe „Evidencia vreckového“) potvrdí prevzatie vreckového.

- Deťom umiestneným v profesionálnej náhradnej rodine sa vreckové poukazuje mesačne na bankový účet profesionálneho náhradného rodiča, spolu s príspevkami na deti v PNR, ktoré uhradza ekonóm centra na základe vypracovaných podkladov od sociálneho pracovníka (člen odborného tímu CPPR), ku stanovenému dňu v mesiaci.

Profesionálny náhradný rodič postupuje pri odovzdávaní vreckového dieťaťu alebo mladému dospelému tak, ako vychovávateľ v samostatne usporiadanej skupine.

- Za dieťa, ktoré sa z objektívnych príčin nie je schopné podpísať, podpisuje prevzatie vreckového vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič.
- Ak ide o dieťa s mentálnou retardáciou v špecializovanej samostatnej skupine, ktoré vzhľadom na svoje mentálne schopnosti nedokáže vyjadriť svoj názor, nevníma hodnotu

vreckového a nedokáže s ním disponovať, vychovávatelia v rámci skupinového sedenia zväžia, podľa individuálnych potrieb dieťaťa, v jeho najlepšom záujme, vhodnosť zakúpenia vecí (napr. obľúbená hračka, ktorá zostáva v jeho vlastníctve, alebo sladkosti zakúpené s dieťaťom na prechádzkach mimo areálu centra alebo pri iných príležitostiach). Zakúpenie a odovzdanie vecí je za prítomnosti svedka (dvaja vychovávatelia). Zakúpená vec je evidovaná na osobnej karte dieťaťa s podpisom vychovávateľky a dátumom jej zakúpenia.

- Dieťaťu s mentálnou retardáciou je možné sumu vreckového uložiť na jeho osobný účet.
- Pri dieťati s mentálnou retardáciou ktoré je v profesionálnej náhradnej rodine, profesionálny náhradný rodič postupuje tak, ako vychovávateľ v špecializovanej samostatnej skupine. V prípade potreby vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič môže konzultovať využitie vreckového s členmi odborného tímu, ktorí sú im nápomocní.
- O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa, dieťaťu sa poskytuje potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť.
- Dieťa je vychovávateľom a profesionálnym náhradným rodičom usmerňované a vedené, v rámci finančnej gramotnosti, k účelnému a zmysluplnému využívaniu finančných prostriedkov.
- Ak je to vhodné alebo účelné, vreckové možno poskytnúť dieťaťu vo viacerých splátkach v mesiaci, alebo so súhlasom dieťaťa možno vreckové alebo jeho časť uschovať na určitý čas.
- Z dôvodov hodných osobitného zreteľa, najmä z dôvodu výchovného pôsobenia, možno dieťaťu poskytnúť vreckové aj v sume nižšej, ako je ustanovená suma vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume, alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa.
- Dieťaťu je potrebné vysvetliť primeraným spôsobom dôvod a umožniť dieťaťu vyjadriť svoj názor. Centrum zhodnotí, či sa s takýmto poskytnutím vreckového dosiahol účel, a s týmto hodnotením oboznámi dieťa.

V pláne výchovnej práce dieťaťa vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič zaznamenáva:

- dôvod takéhoto poskytnutia vreckového,
- vyjadrenia názoru dieťaťa na takéto poskytnutie vreckového s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť,
- zhodnotenie, či sa poskytnutím vreckového vo viacerých častiach, uschovaním vreckového na určitý čas, alebo poskytnutím vreckového v nižšej sume ako určenej, dosiahol účel,
- kedy, ako a kým bolo dieťa oboznámené so zhodnotením.

- Z vreckového možno tvoriť úspory so súhlasom dieťaťa, získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa.

V pláne výchovnej práce dieťaťa vychovávateľ/profesionálny náhradný rodič zaznamenáva:

- súhlas dieťaťa s tvorbou úspor,
- účel, na ktorý budú úspory tvorené,
- účel skutočného využitia úspor.

- Mladí dospelí dostávajú vreckové a príspevok na stravu osobne, na ekonomickom úseku, čo potvrdzujú svojim podpisom. Za správnu výšku zodpovedá sociálny pracovník.
- Suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo centra.

1.y) Opis postupu v rizikových situáciách

Opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi, deťmi a zamestnancami, plnoletými fyzickými osobami medzi plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra a opisu techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania

Centrum má vypracovaný krízový plán, ktorý obsahuje opis postupu v jednotlivých rizikových situáciách. Krízový plán je umiestnený v každej samostatne usporiadanej skupine, v hlavnej budove centra a sú s ňou oboznámení všetci profesionálni náhradní rodičia, ktorým bola zaslaná e-mailovou formou. Jej obsah bol odprezentovaný na poradách s profesionálnymi náhradnými rodičmi a na rodinných radách v samostatne usporiadaných skupinách a špecializovaných samostatných skupinách.

Rizikovou situáciou sa rozumie predovšetkým situácia, pri ktorej dieťa aktívne ohrozuje seba alebo ostatné deti či zamestnancov centra. Riziková situácia môže mať podobu sebapoškodzovania, útoku na iné dieťa, zamestnanca centra, inú osobu alebo na budovy a zariadenia, a to všetko spravidla v afektovom stave dieťaťa. Rizikovou situáciou je tiež útek dieťaťa zo skupiny, alebo závažné zranenie dieťaťa.

Vychovávateľ v službe okamžite rieši vzniknutú rizikovú situáciu v závislosti od jej povahy rozhoduje o prizvaní Rýchlej záchranej pomoci /RZP/, polície, prípadne iných zložiek s cieľom zvládnuť túto situáciu.

Pri vzniku rizikových situácií vychovávateľ vykonáva činnosti v závislosti od jej charakteru.

a) Postup pri nedovolenom opustení centra:

Ak dieťa, pre ktoré centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opustí centrum bez súhlasu centra, alebo sa do centra nevráti v určenom čase, centrum je povinné túto skutočnosť bezodkladne oznámiť útvaru Policajného zboru, orgánu SPODaSK, rodičovi dieťaťa, osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, neodkladné opatrenie, alebo uložil výchovné opatrenie (podľa § 46 ods. 10 zákona č. 305/2003 Z.z.). Následne čo najskôr o celej situácii informovať riaditeľku centra a členov odborného tímu centra.

V prípade ak centrum umožnil pobyt dieťaťu mimo centra podľa § 53 ods. 2 písm. c) zák. č. 305/2005 Z.z. a dieťa sa v určenom čase do centra nevrátilo, centrum je povinné bezodkladne vyzvať rodiča dieťaťa, aby do 24 hodín od vyzvania zabezpečil návrat dieťaťa do centra.

Hlavným cieľom postupu pri nedovolenom opustení centra (úteku dieťaťa) a nevrátení sa z povoleného pobytu do CDR je:

- zabezpečiť bezpečný návrat dieťaťa do centra.

Plán riešenia krízovej situácie pri nedovolenom opustení centra:

- mať pripravené informácie o dieťati - aktuálnu fotografiu, popis dieťaťa – vek, výška, váha, farba očí, vlasov, stručnú charakteristiku dieťaťa, prípadne informácie o kamarátoch, známych a rodine,
- bezodkladne informovať príslušného koordinátora (prípadne jeho zástupcu), ktorý určí ďalší postup, o udalosti informuje vedúceho úseku starostlivosti, sociálnu pracovníčku, riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- podľa pokynov koordinátora kontaktovať políciu na tel. čísle **112** (prípadne **158**),
- polícii poskytnúť všetky dostupné informácie, pokúsiť sa z rozhovoru s deťmi zistiť presnejšie informácie, možný dôvod úteku a miesto, kde by sa dieťa mohlo nachádzať,
- spísať záznam o vzniknutej situácii a informovať odborný tím centra.

b) Závažné zranenie dieťaťa, MD, vychovávateľa -ohrozenie života

Hlavným cieľom postupu pri závažnom zranení dieťaťa a vychovávateľa je:

- eliminovať následky zranenia poskytnutím prvej pomoci zranenému do príchodu RZP,
- zabezpečiť bezpečný chod samostatne usporiadanej skupiny (príchodom vychovávateľa).

Plán riešenia krízovej situácie:

- poskytnúť zranenému dieťaťu prvú pomoc,
- v závislosti od povahy zranenia privolanie RZP - zavolaním na linku **112** (prípadne **155**)
- zabezpečenie hospitalizácie (v prípade potreby),
- ak je dôvodné podozrenie, že k zraneniu došlo zapríčinením inou osobou, kontaktovať políciu na tel. čísle **112** (prípadne **158**),
- zabezpečiť (ak je to možné), izolovanie agresora od obete,
- bezodkladne informovať príslušného koordinátora (prípadne jeho zástupcu), ktorý o udalosti informuje vedúceho úseku starostlivosti, riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- profesionálny náhradný rodič bezodkladne nahlási vzniknutú situáciu koordinátorke CPPR, ktorá následne informuje riaditeľku centra
- zaznamenať situáciu do denného záznamu a knihy úrazov,
- spísať záznam o vzniknutej situácii a informovať odborný tím centra.

V prípade, že je vážne zranený vychovávateľ, bezodkladne zavolá (ak nie je schopný, požiada najzodpovednejšie dieťa o zavolanie) na **linku 112** (prípadne **155**) a akémukoľvek vychovávateľovi. Kontaktovaný vychovávateľ informuje koordinátora a vedúcu úseku starostlivosti a privolá do služby ďalšieho vychovávateľa.

c) Agresívne dieťa - útok dieťaťa alebo mladého dospelého na iné dieťa prípadne inú osobu:

Hlavným cieľom pri jednaní s agresívnym dieťaťom je:

- zabezpečiť bezpečnosť agresívneho dieťaťa,
- zabezpečiť vlastnú bezpečnosť,
- zabezpečiť bezpečnosť detí vyskytujúcich sa v blízkosti dieťaťa, ktoré sa prejavuje agresívne.

Plán riešenia krízovej situácie

- zachovať pokoj,
- zabezpečiť bezpečnosť agresívneho dieťaťa,
- deti, ktoré sa nachádzajú v blízkosti krízovej situácie, presunúť do bezpečnej vzdialenosti od agresívneho dieťaťa bez straty dohľadu nad nimi,
- v prípade, že agresívne dieťa napadlo fyzicky iné dieťa, odtiahnuť (pokiaľ je to možné) agresora od obete,
- minimalizovať priamy očný kontakt s agresívnym dieťaťom,
- sledovať verbálne i neverbálne prejavy agresívneho dieťaťa,
- nenarušovať osobný priestor agresívneho dieťaťa,
- dovoliť agresívnemu dieťaťu uvoľniť napätie (hovoriť, kričať, nadávať),
- identifikovať príčinu úzkosti a stratu sebakontroly agresívneho dieťaťa,
- navrhnúť agresívnemu dieťaťu alternatívne riešenie jeho situácie,
- podať adekvátnu liekovú terapiu podľa odporúčania odborného lekára (ak dieťa navštevuje psychiatra),
- venovať dieťaťu zvýšenú pozornosť, sledovať upokojovanie dieťaťa
- v prípade zlyhania všetkých krokov zavolať rýchlu zdravotnú pomoc na linke **112** (prípadne **155**) a políciu na tel. čísle **112** (prípadne **158**),
- zabezpečenie hospitalizácie (v prípade potreby)
- informovať koordinátora (prípadne jeho zástupcu) o vzniknutej situácii, ktorý o udalosti informuje vedúcu úseku starostlivosti a riaditeľku centra
- spísať záznam o vzniknutej situácii a informovať odborný tím centra.

d) Sebapoškodzovanie dieťaťa, mladého dospelého

Hlavným cieľom postupu pri sebapoškodzovaní dieťaťa je:

- eliminovať riziko ublíženia si na zdraví u sebapoškodzujúceho dieťaťa na najnižšiu možnú mieru,
- zabezpečiť dieťaťu čo najskôr adekvátnu odbornú pomoc.

Plán riešenia krízovej situácie:

- upokojiť dieťa, rozptýliť jeho pozornosť,
- odobrať dieťaťu nebezpečný predmet,
- poskytnúť prvú pomoc alebo ošetrovanie (podľa potreby),
- v závislosti od povahy situácie privolať RZP na linke **112** (prípadne **155**) a políciu na linke **112** (prípadne **158**),
- zabezpečenie hospitalizácie dieťaťa – doprovod (podľa potreby),

- bezodkladne informovať príslušného koordinátora (prípadne jeho zástupcu), ktorý o udalosti informuje vedúcu úseku starostlivosti, riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- zaznamenať situáciu do denného záznamu a knihy úrazov,
- spísať záznam o vzniknutej situácii a informovať odborný tím centra.

e) poškodzovanie budovy alebo zariadenia v afektívnom záchvate

- upokojenie dieťaťa alebo mladého dospelého, rozptýlenie pozornosti,
- fixácia dieťaťa prostredníctvom inej osoby,
- poskytnutie prvej pomoci (podľa potreby),
- zabezpečenie bezpečnosti ostatných detí, prípadne personálu,
- sledovanie upokojovania dieťaťa v závislosti od povahy situácie,
- privolanie RZP, prípadne polície.

f) Podozrenie na sexuálne násilie a zneužívanie dieťaťa alebo mladého dospelého:

Hlavným cieľom postupu pri podozrení na sexuálne násilie a zneužívanie dieťaťa je:

- eliminovať následky sexuálneho násillia a zneužívania poskytnutím adekvátnej odbornej pomoci zneužívanému dieťaťu,
- vhodnou prevenciou zabrániť ďalšiemu násilliu a zneužívaniu dieťaťa.

Plán riešenia krízovej situácie:

- zachovať pokoj, nepôsobit' šokovane,
- zabezpečiť izolovanie agresora od obeť (pokiaľ je to možné tak, aby nepoňal podozrenie, ak nebol prichytený pri čine),
- v prípade potreby poskytnúť dieťaťu prvú pomoc, prípadne zabezpečiť hospitalizáciu dieťaťa zavolaním na linku 112 alebo 155,
- dať dieťaťu najavo, že mu veríte, nenútiť ho hovoriť, ale povzbudiť ho k odvahe prehovoriť; citlivo zdôrazniť dieťaťu, že nie je vinné za to, čo sa stalo; získané informácie nikdy nebagatelizovať vyhláseniami, že sa vlastne nič vážne nestalo,
- ak je dôvodné podozrenie, že došlo k spáchaniu sexuálneho násillia a zneužitia dieťaťa, kontaktovať políciu na tel. čísle 112 (prípadne 158),
- bezodkladne informovať príslušného koordinátora (prípadne jeho zástupcu), ktorý o udalosti informuje riaditeľku centra a v prípade potreby privolá do služby ďalšieho vychovávateľa,
- hneď ako to bude možné spísať záznam o vzniknutej situácii a informovať odborný tím centra.

Opis techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania:

Deeskalačné techniky sa skladajú z troch zložiek:

1. Vyhodnotenie situácie

- dostatočný čas a vhodný priestor na možnosť pomoci a úniku,

- uvedomiť si svoje emócie a okolnosti danej situácie,
- nebyť s agresívnym dieťaťom alebo MD sám v uzavretej miestnosti,
- odstrániť z dosahu dieťaťa alebo MD nebezpečné predmety,
- redukovať vonkajšie stimuly – tlmené svetlo, tichá miestnosť, stíšenie alebo vypnutie telefónu,
- nadviazanie verbálneho kontaktu, hľadanie príčin konfliktných situácií alebo agresívneho správania
- pokiaľ je to možné presunúť dieťa alebo MD do inej miestnosti, resp. na iné vhodné miesto na jeho upokojenie a odvrátenie pozornosti od zdroja problémov.

2. Komunikácia

- oslovovať dieťa alebo MD menom, dodáva to komunikácii osobný ráz,
- vyjadrovať empatiu, čo môže eliminovať bezmocnosť a frustráciu,
- s dieťaťom alebo MD komunikovať len jeden na jedného, v opačnom prípade to môže stupňovať situáciu,
- udržiavať plynulú komunikáciu, pokiaľ viazne, je vhodné zopakovať poslednú vetu dieťaťa alebo MD formou otázky; takýmto spôsobom je agresívne dieťa alebo MD nútený k odpovediam, verbalizuje svoj hnev, čo vedie k racionálnemu uvažovaniu a postupnému upokojeniu,
- zachovávať pokojný, presvedčivý hlas, vyhýbať sa hlasitému prejavu, ostrému tónu a impulzívnym odpovediam,
- poskytnúť dostatok času na to, aby pochopil, čo mu bolo povedané, nepodávať hneď ďalšie informácie,
- vhodné je povedať dieťaťu alebo MD o svojich pocitoch, napr. („to, ako kopeš do dverí, ma znepokojuje“) a taktiež vyjadriť nesúhlas so správaním dieťaťa alebo MD, ale nie s jeho osobou, napr. („nepáči sa mi, že tu kričíš, si asi veľmi rozrušený“),
- vhodné je odvieť pozornosť, čo môžete dosiahnuť tým, že dieťaťu alebo MD ponúknete niečo na pitie, prípadne na jedenie, napr. („určite po tom všetkom, čo si dnes zažil, musíš byť smädný, môžem ti ponúknuť čaj alebo vodu?“),
- prehliadať osobné slovné útoky zo strany dieťaťa alebo MD,
- udržiavať očný kontakt, pretože vzbudzuje dôveru a záujem – musí byť primeraný a nesmie trvať dlho – najlepšie je prerušiť ho krátkym pohľadom na zem,
- komunikovať s dieťaťom alebo MD v rovnakej výške; ak si odmietne sadnúť, nenaliehať na to,
- postaviť sa pri komunikácii v stoji bokom k dieťaťu alebo MD, nie priamo tvárou k nemu,
- nepribližovať sa k dieťaťu alebo MD zozadu a taktiež sa k nemu neobracat' chrbtom,
- vyvarovať sa konfrontačnému či defenzívnemu postoju tela – ruky v bok alebo prekrížené na hrudi,
- pri komunikácii s dieťaťom alebo MD v úzkostnej fáze dodržiavať vzdialenosť približne 1,2m (orientačne vzdialenosť dvoch paží) – približovanie sa k dieťaťu alebo MD znižuje jeho osobný priestor a zvyšuje tak napätie a negatívne emócie,
- pri komunikácii s dieťaťom alebo MD vo fáze verbálnej agresie dodržiavať vzdialenosť približne 1,8m (orientačne na vzdialenosť troch paží); tento prístup je najbezpečnejší v prípade ďalšej eskalácie (stupňovaní) situácie,

- nerobiť prudké, rýchle pohyby a gestá,
- nedotýkať sa dieťaťa alebo MD počas agresívneho správania; fyzický dotyk zo strany personálu môže dieťa nesprávne vyhodnotiť a podporiť ho v názore, že je nutné brániť sa a vyriešiť konflikt násilím,
- zväžiť dotyky bezprostredne po zmiernení a upokojení konfliktnej situácie alebo agresívneho správania,
- vo fáze fyzickej agresie zväžiť jedno z nasledujúceho: buď zakročiť, utiecť, alebo sa schovať; vždy platí pravidlo, že bezpečnosť personálu a ostatných detí je prioritou.

3. Vyjednávanie

- vystupovať ako osoba ochotná a schopná pomôcť,
- meniť konfrontáciu na diskusiu,
- dieťaťu alebo MD priebežne vysvetľovať, čo a prečo robíte, ponúkať mu rôzne zmeny a alternatívne riešenia,
- dieťa alebo MD má tak možnosť vybrať si, pocítiť, že môže sám za seba rozhodovať,
- vysvetľovať a popisovať zmysel uskutočňovaných intervencií, napr. („snažím sa ti pomôcť“),
- fyzická aktivita môže pomôcť deeskalovať agresiu – možnosť použitia rotopedu alebo boxovacieho vaku.

Pokiaľ nie je efekt deeskalácie dostatočný, je potrebné privolať rýchlu zdravotnú pomoc na linke **112** (prípadne **155**). V deeskalácii však aj naďalej pokračujete.

Prostriedky telesného obmedzenia možno použiť výlučne v prípade ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie dieťaťa alebo MD, alebo iných fyzických osôb, a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia.

O vzniku a priebehu celej situácie je potrebné urobiť písomný záznam, informovať odborný tím.

Postup po zvládnutí rizikovej situácie:

- pokus o obnovenie komunikácie s dieťaťom, mladým dospelým
- je to priestor pre revíziu správania
- určuje sa pravý dôvod konania dieťaťa, mladého dospelého
- zamerať sa na prevenciu takéhoto správania do budúcnosti

Predchádzanie vzniku rizikových situácií:

Rozpoznať rozvíjajúcu sa krízu hneď v jej začiatkoch. Vychovávateľ by mal spozornieť už vtedy, keď u dieťaťa vníma zmenu napätia, zvýšenú nervozitu.

V rámci prevencie rizikových situácií vykonávame v centre nasledujúce preventívne programy:

Prevenia sociálno-patologických javov

Cieľ: predchádzanie a eliminácia kriminality, šikanovania, záškoláctva, násilia na deťoch a iných nežiaducich javov

Frekvencia: 2 x ročne

Miesto výkonu: v priestoroch SUS, spoločenská miestnosť

Realizuje: vychovávateľ, psychológ, špeciálny pedagóg, externí odborníci
Metódy: prednášky, diskusie, audiovizuálne materiály, výtvarná činnosť, tréning sociálnych zručností

Prevenca závislostí

Cieľ: prevencia užívania návykových látok a vzniku závislosti u detí a mladých dospelých
Frekvencia: 2 x ročne
Miesto výkonu: v priestoroch SUS, spoločenská miestnosť
Realizuje: vychovávateľ, psychológ, špeciálny pedagóg, externí odborníci
Metódy: prednášky, diskusie, audiovizuálne materiály, výtvarná činnosť, tréning sociálnych zručností

Sexuálna výchova a príprava na rodičovstvo

Cieľ: utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade so spoločenskými normami
Frekvencia: 2 x ročne
Miesto výkonu: v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny, spoločenská miestnosť
Realizuje: vychovávateľ, psychológ, špeciálny pedagóg, externí odborníci
Metódy: prednášky, diskusie, audiovizuálne materiály, výtvarná činnosť, tréning sociálnych zručností

Príprava na osamostatňovanie

Cieľ: príprava a začlenenie mladého dospelého do života po odchode z centra
Frekvencia: podľa potreby
Miesto výkonu: v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny, spoločenská miestnosť
Realizuje: sociálny pracovník, psychológ, vychovávateľ
Metódy: prednášky, diskusie, rozhovor, audiovizuálne materiály, výtvarná činnosť

Program centra podpory profesionálnej náhradnej rodiny

Cieľ: podpora profesionálnej náhradnej rodiny s prihliadnutím na individuálne potreby detí alebo mladých dospelých umiestnených v profesionálnej náhradnej rodine
Frekvencia: 1 x mesačne
Miesto výkonu: v prostredí profesionálneho náhradného rodiča, v kmeňovej budove centra
Realizuje: odborní zamestnanci centra podpory profesionálnej náhradnej rodiny
Metódy: prednášky, diskusie, audiovizuálne materiály, praktický nácvik zručností, poradenstvo, diagnostika

Príprava detí na náhradnú rodinnú starostlivosť

Cieľ: všeobecná príprava detí na náhradnú rodinnú starostlivosť, špecifická príprava dieťaťa na interakciu a sprevádzanie počas interakcie so žiadateľmi
Frekvencia: 1 x ročne, prípadne podľa potreby
Miesto výkonu: v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny, profesionálnej náhradnej rodine, kmeňovej budove centra

Realizuje: psychológ, sociálny pracovník, vychovávateľ, profesionálny náhradný rodič,
Metódy: rozhovor, pozorovanie, audiovizuálne materiály

Program pre deti so špecifickými potrebami

Cieľ: rozvoj všetkých oblastí vývinu s prihliadnutím na mentálne postihnutie detí a mladých dospelých /podľa individuálnych potrieb detí a mladých dospelých/
Frekvencia: kontinuálne
Miesto výkonu: v priestoroch špecializovanej samostatnej skupiny, relaxačná miestnosť
Realizuje: vychovávateľ, psychológ, špeciálny pedagóg
Metódy: využitie kompenzačných pomôcok, relaxácia, senzorická stimulácia, nácvik sebaobslužných činností

Program finančnej gramotnosti

Cieľ: Rozvoj finančnej gramotnosti u detí a mladých dospelých.
Frekvencia: kontinuálne
Miesto výkonu: v priestoroch samostatne usporiadanej skupiny, spoločenská miestnosť
Realizuje: vychovávateľ, prizvaní externí odborníci
Metódy: besedy, prednášky, praktický nácvik zručností, audiovizuálne materiály

V Remetské Hámre, február 2024

Vypracoval:
odborný tím centra

Mgr. Tatiana Červená
riaditeľka CDR

